

verder in dit nummer

Sint Maarten

Wie in Utrecht kent Sint Maarten niet? Je komt hem overal tegen, hoewel keizer Karel V hem heeft willen verbannen uit de stad. In het nieuwe Liedboek is zelfs een lied aan hem gewijd: nummer 744. Bij een nieuwe aflevering in de serie 'Zingen met heel je hart!'

4

Jongeren

Geloof leeft ook bij jongere generaties, maar op een andere manier. Interactie, korte reacties en snel schakelen zijn de norm. Christiaan Verwijs is medeorganisator van Kerk2013, het interkerkelijke congres over kerk, social media en internet. Hij verklaart zijn mening nader.

6

Maatjes

Kerkelijke ouderenwerkers gaan zich richten op mensen die wonen in servicecomplexen. Mensen die hierin wonen, zijn vaak minder mobiel en daardoor kan het moeilijk zijn om contact met de (nieuwe) wijkgemeente op te bouwen. Vrijwilligers spelen hier een belangrijke rol.

8

Engelen

Van 14 november tot 7 januari hangen in de Domkerk enkele tientallen engelen. Het zijn menshoge beelden, door Ela Venbroek-Franczyk liefdevol gehouden uit ruw gekloofde boomstammen. Een inspirerend decor voor de wintermaanden in de monumentale kerk.

12

Grote inzamelingsactie voor de voedselbanken in Utrecht

Arie Noordermeer
secretaris DPU

Op 11 november, de dag van Sint Maarten, bestaat het Diaconaal Platform Utrecht (DPU) vier jaar. Het DPU 'viert' zijn vierde verjaardag met een inzamelingsactie voor de voedselbanken in Utrecht.

Kerken zijn nauw betrokken bij de voedselbanken in Utrecht. Veel kerken geven al maandelijks, soms zelfs wekelijks, voedselproducten voor de voedselbanken. Ook is een aantal voedselban-

ken ondergebracht in kerkgebouwen en kerken leveren een belangrijk deel van de vrijwilligers. De bedoeling van de grote gezamenlijke inzamelingsactie op 11 november is dat kerkleden maar vooral ook niet-kerkleden producten inzamelen. Kerken die aan de actie meedoen zijn te vinden op de website (www.dputrecht.nl). Op de site is te zien waar en wanneer voedsel kan worden ingeleverd.

Samenwerking

Het DPU is een samenwerkingsverband van circa dertig kerken en christelijke organisaties die

hun handen ineen hebben geslagen om de zorg aan armen en zwakkeren in Utrecht te bundelen. Er wordt zoveel mogelijk samengewerkt met de gemeente Utrecht en andere organisaties. Coördinator Ageeth Weelink: "Steeds vaker wordt er een beroep gedaan op de gewone burger, om er te zijn voor je buurman of buurvrouw die onze hulp nodig heeft. Als kerken doen we dit graag, uit liefde voor onze medemens en op veel verschillende manieren."

Schutspatroon

Dat het DPU is opgericht op

de naamdag van de Utrechtse schutspatroon Sint Maarten is niet geheel toevallig. Het beroemde verhaal van Sint Maarten, waarin hij zijn mantel deelde met een bedelaar die niets had, zien de kerken als voorbeeld. We willen delen, met wie dit nodig heeft en dit ook zichtbaar maken voor onze stad.

Onderscheiding voor Tom Albers

Dina Bouman-Noordermeer

In 2017 wordt herdacht dat 500 jaar eerder Maarten Luther in Wittenberg de 95 stellingen kenbaar maakte. In de aanloop daar naar toe is er een 'Lutherdecade': tien jaar lang wordt er jaarlijks door de Lutherse Kerk in Nederland een bepaald thema toegelicht. 26 oktober gebeurde dat in de lutherse kerk aan de Hamburgerstraat.

Tot verrassing en verbazing van de heer Tom Albers verscheen daar de burgemeester van Woerden, in wiens gebied hij woont, om hem koninklijk te onderscheiden voor het vele werk voor kerk en samenleving waarvoor hij zich jaren heeft ingezet. Zijn inzet betrof en betreft niet alleen de lutherse kerk maar strekt zich ook daarbuiten uit. Het had de koning behaagd Tom Albers te benoemen tot ridder in de Orde van Oranje Nassau.

*Tom Albers (rechts) krijgt de hoge koninklijke onderscheiding opgespeld door de burgemeester van Woerden (foto Henk Plomp).

Ds M. Van Duijn pionierspredikant bij De Haven

In zijn vergadering van 28 oktober heeft de Algemene Kerkenraad Klein op voordracht van de beroepingscommissie van De Haven de heer ds M. van Duijn, woonachtig in Rijsburg, gekandideerd en verkozen tot predikant met een bepaalde opdracht voor de Protestantse Gemeente Utrecht als geheel (in de zin van Ordinantie 3-4-8 Kerkorde PKN). Ds Van Duijn zal als missionair predikant werkzaam zijn bij pioniersplek De Haven in Kanaleneiland. Overeenkomstig Ordinantie 3-4-10 Kerkorde PKN kunnen stemgerechtigde leden van de PGU eventuele bezwaren uiterlijk vijf dagen na deze bekendmaking schriftelijk en ondertekend indienen bij ondergetekende.

Teunis van Kooten, scriba
Algemene Kerkenraad
Merwedekade 147
3522 JB UTRECHT
scribaak@kerkindestad.eu

KARDINAAL SIMONIS BLIKT TERUG OP UTRECHTSE AMBTSTERMIJN

'Veel jonge mensen leven oppervlakkig'

Zes jaar geleden verruilde kardinaal Ad Simonis het aartsbisdom van Utrecht aan de Utrechtse Maliebaan voor een appartement in de voormalige abdij Mariënkroon in het Brabantse Nieuwkuijk. Hij woont er naar eigen zeggen 'voortreffelijk'. Al is hij somber over de toekomst van de kerk in Nederland, hij tapt ook net zo graag een mop als je hem daarnaar vraagt. Een (iets ingekort) interview dat vorige week ook in het Utrechtse katholieke maandblad Martinus Magazine stond.

Maarten Das en Werend Griffioen

Hoewel kardinaal Simonis het een 'machtige bevrijding' vindt om niet meer de eindverantwoordelijkheid te dragen, heeft hij nog steeds een mening over de gang van zaken in het bisdom. Zo ook over de actuele kwestie rond de priester-assistent in Vecht en Venen die werd ontslagen vanwege het

weglaten van wezenlijke onderdelen uit de liturgie van Witte Donderdag. "Ik ken die priester wel", aldus Simonis. "Hij heeft zich waarschijnlijk laten meeslepen door een liturgische werkgroep. U weet hoe die kunnen zijn. Officieel was het inderdaad geen geldige viering. Maar dat kan een keer gebeuren. Ik zou hem een berisping hebben gegeven en daarmee was de zaak dan afgedaan."

Hij haalt zijn sigaartje er maar weer eens bij. Het is al bijna een stompje, maar van tijd tot tijd steekt hij hem opnieuw aan om er bedachtzaam van te genieten. Hoe kijkt hij eigenlijk aan tegen de koers die Wim Eijk als zijn opvolger vaart? "Over mijn opvolger ga ik geen uitspraken doen." Is dat omdat hij anders vervelende dingen zou zeggen? "Nee, ik ga daar echt niet op in." Ook wanneer je doorvraagt, blijft dat het enige antwoord.

Jongeren

Hoewel de kardinaal over allerlei andere onderwerpen wel de mond vol heeft. Neem bijvoorbeeld de jongeren in de kerk. Daar maakt hij zich grote zorgen over: "Ik sta op met die zorg en ga ermee naar bed."

"Jonge mensen leven tegenwoordig zo oppervlakkig en onverschillig. Ze kennen nauwelijks idealen en willen het vooral leuk hebben. Maar het leven is niet altijd leuk. Het leven is ook lijden. Je ontkomt niet aan de grote vragen: wat is de zin van het leven? Wat is de zin van het lijden, van de dood? Daar hebben jongeren geen antwoorden meer op. Het zijn lastige vragen. Ze werpen je terug op je afhankelijkheid als mens. Zeker, je kunt jongeren er wel mee raken. Maar na een half uur zijn ze het kwijt. Dan moeten ze weer hun telefoontjes indienen."

Zie verder pagina 7:
'Natuurlijk zijn er ook sterk gelovige protestanten'

Goed en heilig

Ds Carol van Wieren

De tijd van november en december staat wat in het teken van Sint Maarten en Sint Nicolaas. Met de discussie in ons land over Zwarte Piet en hoe dat nou precies zit kun je er haast niet omheen. Deze beide feesten van Sint Maarten en Sint Nicolaas staan wat in het teken van het geven, hoe commercieel ook.

Beide namen van lang geleden herinneren ons eraan dat een mens bedoeld is om goed te zijn en goed te doen. In de Rooms Katholieke traditie is men daar sterk in: mensen die van grote betekenis en tot grote zegen geweest voor de kerk en de wereld worden blijvend in ere gehouden. In een interessante

heiligenkalender trekken inspirerende, boeiende, soms ook wat vreemde lieden aan ons voorbij. Goed voorbeeld moet goed doen volgen.

Reformatie

De kerken van de Reformatie zijn altijd wat huiverig geweest om de goede werken al te veel aandacht te geven. Een mens wordt immers gerechtvaardigd door het geloof en niet uit werken der wet. Met andere woorden: God ziet ons en kent ons en heeft ons lief niet om alles wat we doen maar eenvoudigweg omdat Hij ons liefheeft. En vanuit deze liefde en de omgang met Hem groeit het verlangen om Hem te dienen en goed te zijn en goed te doen. Goede werken komen voort uit een levend geloof, maar wat kan het inspirerend zijn om te zien hoe dat in levens van anderen

gegaan is. En daarom mogen we ze in ere houden: de mensen die in geloof ons zijn voorgegaan en die een spoor van barmhartigheid, Godsvertrouwen en medemenselijkheid hebben nagelaten: goede werken.

Barmhartigheid

Op de bronzen deur van de Domkerk in onze stad staan ze prachtig uitgebeeld, deze werken van barmhartigheid, zoals het bezoeken van zieken, het voeden van hongerigen, het bezoeken van gevangenen, het kleden van naakten...

Van Jezus wordt eigenlijk niet met zoveel woorden gezegd dat Hij de zieken bezoekt, de gevangenen opzoekt, de naakten kleedt en de hongerigen voedt. Bij Hem lijkt de oplossing van al deze noden ingrijpender en diepgaander: Hij geneest veel zieken, Hij verkon-

MEDITATIEF MOMENT

digt vrijlating aan gevangenen, Hij maakt armen rijk (in een wat andere zin van het woord dan wij ermee bedoelen). Misschien moeten we deze beide manieren van goed doen maar niet tegen elkaar uitspelen: de goede en heilige mensen die ons zijn voorgegaan nodigen ons uit hen na te volgen maar meer nog nodigen zij uit om in en door hen heen Jezus te zien. Uiteindelijk is Hij degene die wij mogen navolgen. Juist ook in die prachtige combinatie van zorg, liefde en aandacht voor de medemens en de wonderlijke dingen die mogen gebeuren wanneer we in Zijn Naam nabij willen zijn en de werken mogen doen die Hij deed, zoals Hij voorzegd heeft: Wie in Mij gelooft, de werken die Ik doe zal hij ook doen (Johannes 14 vers 12).

Impasse voorbij

*Er zit een vogel
gevangen in mijn ziel
hij slaat zijn vleugels stuk
op muren en gesloten ramen*

*ik weet –
ik –
ikzelf –
moet die ramen openzetten
niet op een kier maar wijd
zodat hij weer de ruimte krijgt
die hem te lang ontnomen werd*

*bij zijn terugkeer
brengt hij schatten mee*

*en de ramen –
zij blijven open*

Oeke Kruythof

SCHIMMEN

Ode aan Utrecht

*Oh verre lieve stad
oh groene wijde lanen
banen zonlicht
geven uitzicht
op een pad dat
voert naar verten
vol verlangen
flarden geluk hangen
om vertrouwde
pleinen en straten
schimmen uit het
verleden praten elkaar bij
ooit hebben zij geleefd
en mij liefgehad
dierbare schimmen
uit een voorbij stad*

Cobie Ruijgrok

Herfst

*De horizon verandert
in een schoonheid
van ondergaande zon
en wolken goudgerand.
Ijle takken wiegen
in de wind.
Kleuren verschuiven
naar zacht rood en okergeel.
Een straat laat zich zien
door het verdwijnend groen.
Vogels in zwermen
langs de ramen.
Geluiden dempen
in de mist.
De luide zomer
Is voorbij
Herfst dient zich aan
In zachte stilte,
wachterend op wat
de winter brengen zal.*

Fredy Schild

Nebarecha bakt pannenkoeken

Ook dit jaar zal het Zuilense koor Nebarecha zijn restaurant weer openen in de Bethelkerk. Dit zal zijn op zaterdag 16 november. Er worden ook bingorondes gespeeld. Het doel is om Nebarecha door financieel mindere tijden te slepen. De pannenkoeken worden geserveerd vanaf half zes die avond, de zaal gaat open om vijf uur. Deelnemers kunnen zich opgeven voor deze avond tot uiterlijk 10 november door te mailen naar: info@nebarecha.nl, of te bellen naar: 06-1645 4043.

Utrechter vindt Christusbeeld

Peter van der Ros

De Urechter Martien Lathouwers vond in het gras naast de brug van de Weerdsloot een Christusbeeld, waarvan hij via een mailactie de rechtmatige (katholieke?) eigenaar hoopt te vinden.

Het houten beeldje is zeventig centimeter hoog. Het is een kruis met daarop een Christusfiguur. Lathouwers nam zijn vondst mee

* Het gevonden Christusbeeld. Wie weet wie de eigenaar is?...

naar huis, maar bedacht dat het beeldje mogelijk door een vandallist van een kerk of kapel getrokken kan zijn. Hij stuurde een mail aan een aantal kennissen in kerkelijke kring. Zo kwam het ook op de redactie van Kerk in de Stad terecht. Wie het beeld op de foto herkent, kan dit de vinder laten weten. Lathouwers benadert zelf de gemeentelijke overheid om het gevonden voorwerp te melden. "Indien u er belang bij hebt, kan ik het ook aan een kerk of klooster schenken. Anders blijft 'ie hier op de schouw", aldus de eerlijke vinder. Zijn adres: mlathouwers@hotmail.com.

Steven Slappendel

Op zondag 17 november is er in de Nicolaïkerk om 17.00 uur een concert van het Vocaal Ensemble Cercamon, een vocaal ensemble voor middeleeuwse religieuze muziek. In het programma 'Reizend langs de Rijn' worden heiligen uit de Rijnstreek bezongen afgewisseld met orgel improvisaties door Berry van Berkum.

Na een bestaan van 25 jaar heeft Vocaal Ensemble Cercamon besloten om na november van dit jaar haar activiteiten af te sluiten. Ook in de Middeleeuwen was het al bekend: een zwanenzang is vaak het mooiste dat ooit klonk. Het laatste programma van Cercamon belooft dan ook veel goeds. Zoals de titel al zegt, volgen we de Rijn, en wel stroomopwaarts. Enkele gregoriaanse gezangen en veel liederen van Hildegard van Bingen geven de etappes aan. Beginnend bij Willibrord in Utrecht, gaat het verder via Barbara in Culemborg, Ursula in Keulen en heiligen uit de buurt van Hildegards klooster. De reis eindigt in Echternach aan de Moezel, waar Willibrord zijn laatste adem uitblies. Met een prachtig antifoon over zijn dood, dat

Zwanenzang van Cercamon

* Cercamon (eigen foto).

uitmondt in een gezongen improvisatie, blaast ook Cercamon haar laatste adem uit, om zo de geest van de middeleeuwse zang de kans

te geven te waaien waarheen hij wil. Hierop heffen we ook het glas na afloop van dit gratis concert.

Lutherbeeld cadeau voor Museum Catharijneconvent

Museum Catharijneconvent ontving vorige week een geschenk van de Stichting voor Protestantse Kerkelijke Kunst, de SPKK. Directeur Marieke van Schijndel ontving een Lutherbeeld, een door Otmar Hörl ontworpen kunststof multiple. Het verwijst naar het Lutherdenkmal op de markt van Wittenberg, de stad waar Luther

op 31 oktober 1517 zijn stellingen op de deur van de slotkapel spijkerde. In de aanloop naar het herdenkingsjaar 2017 neemt de SPKK het museum zo symbolisch op in een wijde kring van plaatsen waar de reformator Luther op eigentijdse wijze present gesteld wordt. Om 500 jaar Reformatie te markeren organiseert Museum Catha-

rijneconvent in samenwerking met de SPKK in 2017 de Nederlandse Luther tentoonstelling. De website van de SPKK www.spkk.nl is tegelijk met de overhandiging van het cadeau officieel ten doop gehouden met het plaatsen van een foto van de overhandiging van het Lutherbeeld. In de SPKK werken de Protes-

tantse Kerk in Nederland, de Algemene Doopsgezinde Sociëteit, de Remonstrantse Broederschap en de Christelijke Gereformeerde Kerken samen. Hun gezamenlijke collecties zijn ondergebracht in Museum Catharijneconvent. Op de site vindt u meer informatie over de collecties, het beeld en het herdenkingsjaar 2017.

Vespers in Zuidoost

Op zondag 17 november is er een vesper in de Marcuskerk. Voorganger is ds Kees Bouman en organist is Gerben Budding, organist van de Grote Kerk te Gorinchem. We lezen verder in de eerste brief van Petrus: 1 Petrus 3: 8-20: "Doe het goede, niet het kwade." In het psalmengebied zingen en lezen we psalm 98.

Tijdens de vesper klinken orgelkorallen van drie Duitse achttiende-eeuwse componisten, allen Johann genaamd. De gekozen korallen passen bij de sfeer van de vesper. Als inleidende muziek van Johann Sebastian Bach: 'Liebster Jesu, wir sind hier', (BWV 731), na de meditatie en schriftlezing van Johann Ludwig Krebs: 'Allein Gott in der Höh' sei Ehr' en als uitleidende muziek van Johann Christoph Oley: 'Der Tag ist hin, mein Jesu, bei mir bleibe!'

De vesper begint om 17.00 uur.

Concerten in Domkerk

Zaterdagmiddag 9 november geven Erik Janse – tenor, Nienke van der Meulen – oboe d'amore, Diederik van Dijk – violoncello piccolo en Jan Hage – kabinetorgel een concert in de Domkerk. Op het programma staan de cantate 'Ich armer Mensch, ich Sündenkneccht' (BWV 55) en andere werken van Johann Sebastian Bach.

Een week later, 16 november, staat de Zaterdagmiddagmuziek in de Domkerk geheel in dienst van het instrument orgel. Domorganist Jan Hage voert dan van de componist Max Reger (1873-1916) het werk 'Choral-Phantasie 'Wachet auf, ruft uns die Stimme' uit.

Toegang tot beide concerten, die om half vier beginnen en ongeveer een uur duren, is gratis. In de collecte na afloop verwacht de organisatie een bijdrage van minimal vijf euro ter dekking van de onkosten.

Theater over religie & wereldbeschouwing

De werkgroep maatschappelijke dialoog binnen de Remonstrantse Gemeente Utrecht heeft voor dit najaar geen gebruikelijke dialoogavond met de moskee en andere groepen belegd. In plaats daarvan komt er een theateravond.

Verhalenverteller Kees Posthumus en accordeonist Juul Beerda zijn bereid gevonden een theatervoorstelling te geven in de Geertekerk. Deze voorstelling vindt plaats op donderdagavond 14 november. De werkgroep denkt dat met deze voorstelling "op weer eens een andere wijze een verbinding wordt gelegd tussen de religies en levensbeschouwingen" en hoopt dat de voorstelling veel mensen trekt en veel losmaakt. Zie ook www.Geertekerk.nl.

Voedselinzameling in Domkerk

Aad van der Tas

diaken Citypastoraat Domkerk

Op zondag 10 november is er weer een voedselinzamelingsactie in de Domkerk. Het Citypastoraat Domkerk ondersteunt zodoende de VoedselbankPLUS Utrecht. Bezoekers van de kerkdienst van de Domkerk kunnen helpen door op zondag 10 november producten mee te nemen naar de kerk. Maar niet alleen kerkgangers, ook alle andere Utrechters kunnen meedoen aan deze actie. De kerk is op zondagmiddag 10 november open van 12.00 tot 17.00 uur. Met deze voedselinzameling vraagt de werkgroep stadsdiaconaat van het Citypastoraat aandacht voor armoede in de stad.

Steeds meer mensen hebben moeite om rond te komen en zijn aangewezen op de VoedselbankPLUS. Op dit moment maken ruim 500 huishoudens in onze stad gebruik van de VoedselbankPLUS. Er wordt een

beroep gedaan op plaatselijke leveranciers voor gratis voedsel. Ook krijgt de Utrechtse VoedselbankPLUS voedsel geleverd

van Voedselbank Nederland. De vraag naar voedsel is echter zo groot dat de VoedselbankPLUS zeer regelmatig voedsel bij moet kopen om de pakketten aan te vullen.

Op het hierbij afgedrukte boodschappenlijstje staat welke producten nodig zijn. Inleveren kan voor of na de kerkdienst van zondagochtend.

Administratie

Het woord PLUS in de naam VoedselbankPLUS maakt duidelijk dat er meer geboden wordt dan voedsel alleen. Om financiële problemen aan te pakken gaan vrijwilligers ook aan de slag om de financiële administratie op orde te krijgen. Ze verwijzen indien nodig ook door naar andere vormen van hulpverlening. Daarnaast bieden de acht uitgiftepunten in

de stad een plek voor ontmoeting, waar deelnemers gemotiveerd worden weer deel te nemen aan (sociale) activiteiten.

Handen ineen

Deze actie is onderdeel van een voedselactie van het Diaconaal Platform Utrecht, waarin diaconieën en diaconale organisaties samenwerken. Voor informatie over het Diaconaal Platform Utrecht zie: www.dputrecht.nl Voor meer informatie over de Voedselbank zie: www.tussen-voorziening.nl (onderdeel van het project Pluspunten van de Tussenvoorziening).

Naast de actie van zondag 10 november is de wekelijkse welvaartsbus bij de uitgang van de kerk in de maand november ook bestemd voor het project VoedselbankPlus.

Boodschappenlijstje voor zondag 10 november

- groente in pot of blik
- rijst, pasta of pureepoeder
- saus voor pasta of rijst
- kaas in plastic voorverpakt (lieft niet te grote stukken)
- houdbare vleesproducten in blik
- houdbare visproducten in blik
- houdbare melk en melkproducten
- koffie en thee
- houdbaar broodbeleg zoals jam, chocopasta of hagelslag
- knäckebröd, crackers, ontbijtkoek
- pannenkoekmeel
- noten, chips
- vruchtensap, frisdrank, vruchtenlimonadesiroop

Let op: geen vleeswaren, worsten of ander bederfelijk voedsel. Let u alstublieft ook op de houdbaarheidsdatum.

Luther(s) en tolerantie

Christiane Karrer

Op Hervormingsdag 2017 zal een grote Lutherherdenking plaatsvinden – 500 jaar geleden werden zijn 95 stellingen bekend gemaakt, een startsein voor de Reformatie. In het kader van de internationale Lutherdecade wordt vanaf 2010 tot 2017 ieder jaar een Lutherdag in een van de Nederlandse lutherse gemeentes georganiseerd. 2013 was onze Utrechtse gemeente gastvrouw. Lutheranen uit heel het land kwamen bijeen voor een dag met ontmoeting, theologische discussie en bezinning. Het onderwerp van dit jaar was 'tolerantie'. Een belangrijk thema voor lutheranen in Nederland die altijd een kleine minderheid waren. Voor het bestaan van onze gemeente waren we aangewezen op de tolerantie van de lange tijd aan de Hervormde Kerk verbonden overheid. We waren in de beginjaren verboden en werden toch gedoopt, pas vanaf 1818 werden we als kerkgenootschap erkend.

Op de Lutherdag bogen we ons over de vraag: hoe is het in onze eigen traditie met de tolerantie gesteld? Helaas kunnen we Maarten Luther niet een voorbeeld aan tolerantie noemen. Van hem zijn in groot

getal intolerante uitspraken tegen Joden, boeren, Doopsgezinden, Turken en anderen overgeleverd. Ik voel plaatsvervangende schaamte als ik deze vandaag de dag lees. In een krantenartikel kwam ik het toepasselijke begrip 'weerbarstig erfgoed' tegen: wat te doen met elementen in onze traditie die niet meer passen bij onze inzichten van vandaag? Verloochenen of goedpraten is geen oplossing. De traditie geheel weg laten vallen evenmin. We zouden ons van onze wortels en een belangrijke inspiratiebron afsnijden. Volgens mij herinnert het 'weerbarstig erfgoed' ons eraan hoe beperkt al onze menselijke inzichten en ervaringen zijn. Deze herinnering is bijzonder belangrijk in een godsdienstige context. We neigen ertoe om de glimp van waarheid die wij mogen ontvangen te verwisselen met dé Waarheid die voorbehouden zou moeten zijn aan de Eeuwige. Dan ligt intolerantie op de loer zoals we dat in vele religies kunnen observeren.

Ik ervaar ook een andere kant: ik geniet intens van de tolerante sfeer in onze lutherse gemeente. Het lijkt me een soort 'oefenplek' voor tolerantie te zijn. Mensen met heel verschillende achtergronden, (geloofs-) overtuigingen en geloof- en leefstijlen

komen bijeen. Er zijn wrijvingen, niet alles loopt soepel. Toch streven we ernaar niet te oordelen over elkaar en beleven een gemeenschap met veel wederzijds respect. We zien naar elkaar om en laten daarbij de ander in zijn waarde ook al begrijpen we hem/haar niet altijd. Het theologisch fundament voor deze tolerantie is eveneens verbonden met onze lutherse traditie. Luther benadrukte het besef dat we allen leven van de vergeving die God ons schenkt. Op zijn liefde mogen en moeten we vertrouwen. Iedereen is zelfstandig in zijn/haar relatie met God. We moeten dus niet het geloof van een ander toetsen. En we hoeven niet ernaar te streven 'perfecte' (christen)mensen te zijn. Het gaat over vertrouwen op God en niet op onze perfectie. Dit verlost ons van de 'taak' om te bepalen wat deze perfectie inhoudt: wie het goed doet, wie niet, wie erbij hoort, wie buitengesloten wordt... - een valkuil voor iedere gemeenschap hoe goed haar bedoelingen ook zijn.

Tolerantie kan juist dan groeien als een gemeenschap haar fundament niet in zich zelf zoekt, in voorwaarden zoals afstamming, ideeën of handelingen waaraan iedereen voldoen moet. Want wie 'anders' is,

LUTHERS GELUID

zou zich dan moeten aanpassen, of wordt buitengesloten of zelfs vernietigd. Tolerantie kan groeien als een gemeenschap haar fundament vindt in een dimensie die haar overstijgt en die de waarde van elk enkele lid bevordert. Dan is er een fundament om jezelf te blijven en de ander te aanvaarden zonder moeilijke verschillen te verloochenen.

Liederen om te delen

Zingen met heel je hart! (4)

De serie ‘Zingen met heel je hart!’ gaat over het nieuwe Liedboek van de kerken. In afwisseling met maandelijkse verhalen over liturgische beleving completeren de artikelen over het Liedboek de dubbele serie over liturgie in dit leesseizoen. Omwille van de actualiteit (Sint Maarten en Sint Nicolaas) heeft de redactie de plaatsingsvolgorde even doorbroken: twee keer achter elkaar ‘Zingen met heel je hart’ en dus zes weken wachten op de volgende bijdrage over liturgische beleving in een van de protestantse kerken. Vandaag opnieuw een bijdrage van Roel Bosch, predikant van de Noorderlicht-gemeente in Zeist. Hij was redactielid van ‘Liedboek, bidden en zingen in huis en kerk’.

Roel Bosch

‘Ben je veroordeeld tot tralies en steen, ook dan laat ik merken: je bent niet alleen.’ (1007)

Wat zijn ‘diaconale liederen’? Liederen rond maaltijd en collecte, rond gerechtigheid en vrede, armoede en migratie? Liederen die aansluiten bij het leven van door de week? Vast en zeker. En daarmee ook liederen met concrete taal. Veel liederen in ‘Liedboek, zingen en bidden in huis en kerk’ zijn daar goed in. Voor wie een diaconale kijk heeft kan dat winst betekenen. Versluieren en verdoezelen

komt al vaak genoeg voor, zeg het maar eerlijk.

In deze bundel zal je liederen met een diaconale insteek in elk van de zes rubrieken kunnen vinden. Neem nu in deel I - het boek begint bij Psalmen en verdere bijbelse liederen - het prachtige bijbels vertellied over Abigail: *God zegent wie met gulle hand zijn brood deelt in het schrale land.* (172)

Bij het tweede deel van het boek, de tijden van de dag, blijf ik bij de morgenliederen even steken bij het bekende ‘Dank U voor deze nieuwe morgen’, met een nieuwe tekst: *Dank U voor steun in moeilijkheden, altijd ziet U naar mensen om.*

Dank U voor vrienden en voor vreemden die ik tegenkom. (218)

Maaltijd

Maar ook de vele maaltijdlie- deren, gewoon voor een open tafel in het inloophuis of rond de gemeentezondag, reiken vele diaconale thema’s op een eenvoudige manier aan. Bij het derde hoofdstuk, de tijden van de kerkdienst, springen zeker de liederen rond de Maaltijd van de Heer, 372-410, er uit. Van een heel eenvoudige canon, *Vrede is het woord dat wij mogen spreken, vrede is het brood dat wij mogen breken* (396), tot het uitbundige lionalied, *Voor ieder van ons een plaats aan de tafel,*

voor ieder van ons schoon water en brood. (388)

Dit laatste lied kenden velen al, het stond in één van de twee lona-liedboeken. Er boven staat: ‘Jazz-waltz’, je kunt het niet zomaar aan elke organist opgeven – maar voor een begaafde en vrolijke pianist is het lied een vreugde! Zoek je als diaken liede- ren, dan kan je vast en zeker in deze rubriek terecht.

Herfst

Ook de hoofdstukken 4 en 5, tijden van het jaar (herfst, oogst: 714), tijden van het leven (levens- reis bijvoorbeeld, 860) zitten vol diaconale noties. En natuurlijk het slot van het boek! Daarin komen vier thema’s samen, Kerk, Schepping, Gerechtigheid, Vrede.

ZINGEN MET HEEL JE HART!

De zeven werken van barmhar- tigheid kregen zelfs een nieuwe tekst, vanuit de ik-persoon geschreven. Zoals in deze pane- len:
2. *Kom je van verre en roept men je na- ik noem je mijn naaste, wees wel- kom, besta!*
3. *Is je beschutting verloren gegaan, in windvlagen zal ik mijn kleet om je slaan.*
7. *Zo wil ik leven: eenvoudig en klein, met twee lege handen een konings- kind zijn.* (1007)

Een boek om te nemen, te lezen, te zingen, te bidden – en vooral ook: te delen.

Uit de schemer van de tijden

1. Uit de schemer van de tijden doemt een oergestalte op, met legenden, staf en mijter, beeld van het erbarmen Gods. Nicolaos, zegevieren zal het recht voor heel het volk, sta ons bij nu wij hier bidden, wees van onze woorden tolk.
2. Voor het kind dat niet kan spelen en geen veilig huis meer kent; dat geen kans krijgt om te leren, uitgebuit wordt en miskend; dat geweld gewoon gaat vinden en gepantserd verder leeft... God, behoed al deze kinderen, dat uw aarde toekomst heeft.
3. Sint Niklaas, die weet wat recht is en wat slecht is ondervangt, vrijgekocht heeft hij drie dochters van een redeloze man. Driemaal werpt hij gulden klompjes door het venster aan de straat, driemaal ziet een dochter toekomst, wordt een vrouw, krijgt nieuwe staat.
4. Voor wie reizen in den vreemde, voor wie overvallen wordt door de stormen, door de schemer, door de honger, door tekort, die geen eigen grond meer hebben, die gevlucht zijn om het brood; God, dat wij elkaar behoeden én in weelde én in nood.
5. Al wie varen op het water, zelfs de scheepslui op de wal, mogen om Sint Niklaas vragen, want hij kent zijn makkers wel. Op de zeeën, woedend, ziedend, in de stilte voor de storm, in gebed of in verstrooiing, Nicolaas, pleit voor ons.

Tekst Andries Govaart
melodie Willam Rowlands- BLAEN- WERN
Liedboek 745

Sint Nicolaas, goed heilig man

Arie Moolenaar

Wie van ons kent niet Sinterklaas? Zo werd hij in mijn jeugd genoemd. De man met de rode mantel, die rijdt op een schimmel en een zwarte Piet bij zich heeft. Veel later leerde ik als protestants jongetje in deze goed heilig man een bisschop herkennen, met zijn mijter, staf en rode mantel. Ik wist dit echt niet, want ik had nog nooit een bisschop gezien. Oeroude verhalen komen samen. Het Germaanse geloof heeft een christe- lijk jasje aangetrokken. Zo werd het mij verteld. Rijden over de daken: dat deed Wodan al met zijn schimmel Sleipnir. Dit paard had twee hoofden en vier benen. Te zien in mijn geschiedenisboek op de lagere school. Twee zwarte kraaien vergezellen hem. En al de attributen die bij Piet horen; het zwarte gezicht, de zak, de pepernoten. Ze herinneren aan de reden van de tocht van Wodan. Hij brengt de vruchtbaarheid en de voorvaderen trekken mee. Ze komen uit het dodenrijk, onder de aarde. We kunnen ze herkennen aan hun gezichten die zwart zijn gemaakt, met vegan. De pepernoten zijn het zaad dat uitgestrooid wordt over de akkers. Uit de dood ontstaat nieuw leven. De zak is dan ook sym-bool van die aarde en het dodenrijk. Daar zullen we naar toe gaan, daar komt het leven uit voort. Of dit allemaal klopt of een fantasie was van mijn vertel-ler? Wie zal het zeggen? Het feest is aangepast, de eeuwen door. De kenmerken zijn wel gebleven: het uitdelen van het leven door cadeaus te geven; de pieten die de wereld op zijn kop zetten, en mensen vragen gedichten te maken en surprises. De lach en de traan, het verdriet en de toekomst. Dan ons lied: dat trekt heel andere lijnen. Dit lied verhaalt van de legende, dat er drie dochters zijn gered, die een onzeker lot tegemoet gingen. Het gaat in op de bescherming voor kinderen, zodat ze gered worden van de uitbuiting. Maar het verhaalt ook van de bescherming onderweg, ter zee of op het land. Nicolaas is zo ook de beschermheilige van de stad Amsterdam. Kunnen we dit lied zomaar zingen? Er wordt op hem een beroep gedaan, onze stem te zijn, maar ook God wordt gevraagd de kin- deren te behoeden en de aarde toekomst te geven, maar ook dat “wij elkaar behoeden én in weelde én in nood”. Toch maar zingen, want het belicht een heel andere kant van het verhaal. Verteld, aangepast, vernieuwd, veranderd, wil dit lied van Sinterklaas ons zetten op het spoor van recht, zorg en gebed.

Een strijdbaar lied vol geloof

Arie Moolenaar

Wie in Utrecht kent Sint Maarten niet? Je komt hem overal tegen, hoewel onze keizer Karel V hem heeft willen “verbannen” uit de stad. Maar we herkennen hem in het stadswapen, en – vlag. De kleuren rood en wit van een vak dat doormidden is gesneden. Het herinnert aan zijn officersmantel, die hij door- midden sneed om de armoede van de bedelaar bedekken. De legende wil dat het Christus zelf was die hem om een “aalmoes” vroeg bij de stadspoort.

Hij werd op het spoor van de Heiland gezet. Het verhaal van Jezus dat vertelt dat hij gekomen is om aan armen de goede boodschap te verkondigen, heeft hem niet losgelaten. Hij leerde de vreugde van het evangelie kennen: het leren delen, het geloof verder uitdragen, van betekenis zijn voor stad en land. Zullen de kinderen die met hun lampions langs de huizen trekken om aandacht te vragen voor “hun armoede” en rijk beladen met snoep naar huis gaan, dit lied zingen? Sint Maarten, strijdbaar man. Zo klinkt het. Maar het verhaal is prachtig verteld: liefde, eenvoud, goedheid, recht en waarheid, dienstbaar zijn. Zullen de kinderen dit begrijpen? Zullen de ouderen dit voorzien en voorleven? Sint Maarten is in dit lied gehoorzaam en bewogen, het woord volgend en gelovig.” Het rijk van God zou komen”. Dat begreep hij, daar ging hij voor. Zou hij soms zo nu en dan getwijfeld hebben: het duurt wel lang, hoor. Misschien zeggen wij dat ook wel. Maar het lied van hoop, geloof en liefde steelt je hart. En je zingt het mee, want met Sint Maar- ten zien we uit naar het rijk dat komt. We leven toe naar het feest van de komst van het Christus kind. En we zingen vol verwachting en verlangen dat hij had “een stem vernomen dat ’t rijk van God zou komen: goedheiligman!”. En dat op de prachtige melodie van Jan Jansen. Wat een verrassing en geluk.

Sint Maarten, strijdbaar man

1. Sint Maarten, strijdbaar man en wijs in ’t ware weten, zo hoog te paard gezeten, heeft liefde uitgemeten als edelman.
2. Sint Maarten, strijdbaar man, in alle eenvoud levend, zichzelf in goedheid gevend, naar recht en waarheid streven als dienstbaar man.
3. Sint Maarten, strijdbaar man, gehoorzaam en bewogen, vervuld van mededogen, zichzelf niet verhogend als eerbaar man.
4. Sint Maarten, strijdbaar man, genezer en bezweerder en liefdevol beheerder van wat het woord hem leerde: gelovig man.
5. Sint Maarten, strijdbaar man,- in waken en in dromen had hij een stem vernomen dat ’t rijk van God zou komen: goedheiligman!

tekst: Wim Pendrecht.
Melodie: Jan Jansen
Liedboek 744

MEER-avond over de heiligheid van God

In de serie 'Onze God zien' staat op de MEER-avond van 10 november in de Nieuwe Kerk et thema 'Onze heilige God' centraal. Heiligheid is een abstract iets, misschien wel omdat het onnaards en niet te bevatten is. Voorganger Bart van Veen van de Petrarke in Ijmuiden spreekt over het thema. Over het thema zegt hij: "Gods heiligheid kan afschrikken en beangstigend zijn, maar tegelijkertijd ook fascineren en ons verlangen naar Hem versterken." De Meer-avond in de kerk aan de Bollenhofsestraat 138 begint om 19.30 uur; vanaf 19.00 is er koffie en thee. Meer informatie: meer@nk-utrecht.nl.

Lucebert, protest en hoop

Lucebert (1924-1994) is bekend van zijn gedichten, schilderijen en grafiek. 'Alles van waarde is weerloos' is een van zijn bekendste dichtregels. Lucebert verwoordt een actueel naoorlogs gevoel van protest en hoop. In zijn werk is de relatie met het geloof en zijn worsteling daarmee zichtbaar. Daarover schreef historicus en theoloog Theo Salemink een prachtig boek: 'Een andere Lucebert'. Op het snijvlak van avant-garde en katholicisme'. Op uitnodiging van de EUG houdt Salemink daarover een lezing met gedichten en schilderijen van Lucebert. De titel van zijn lezing is 'Lucebert en het aangezicht van het kwaad'. De lezing is op dinsdag 12 november, om 20.00 uur bij de EUG aan de Grave van Solmsstraat 4 (zijstraat van de Draaiweg). Deelnemersbijdrage is vastgesteld op vijf euro. Informatie en opgave: Harry Pals, hpals@xs4all.nl. Zie ook www.eug-janskerk.nl.

Veel animo voor Liedfestival

De animo voor het oecumenisch Liedfestival in de Janskerk op zaterdag 16 november is groot. Tijdens dit festival gaat de 'Missa Bilingua' in première, een door Hans Leeuwenhage gecomponeerde mis, met teksten van Sytze de Vries. Een deel van de ochtend is ingeruimd voor het instuderen van de gemeentepartij door alle aanwezigen. Ook worden enkele nieuwe koorliederen op teksten van Henriëtte Roland Holst, Huub Oosterhuis en Willem Barnard ingestudeerd. 's Middags brengt het Vocaal Theologen Ensemble onder leiding van Hanna Rijken een aantal nieuwe liedteksten en vertalingen van Sytze de Vries ten gehore. De lieddag duurt van 11.00 tot 16.00 uur. Aanmelden kan nog, via a.mopman@planet.nl.

Buurtpastoraat Utrecht staat er goed voor

Titus Schlatmann

In de stad Utrecht vindt buurtpastoraat plaats vanuit meerdere tradities. Vanuit de rooms-katholieke traditie zijn er alweer enkele jaren achtereen drie pastores actief. Dat zijn Monique de Bree, Heleen Heidinga en Titus Schlatmann. Zij zijn in verschillende wijken, verspreid over de stad, vanuit de Stichting BuurtPastoraat Utrecht werkzaam. Het gaat om de wijk Queekhoven in Zuilen, Daalse Buurt (nabij de Amsterdamsestraatweg), Rivierenwijk en Kanaleneiland-Noord. Het is bijzonder in deze tijd van voortgaande kerkelijke krimp, dat desondanks de buurtpastores hun werk kunnen blijven doen. Hiermee blijft een belang-

wekkende vorm van kerkelijke presentie in de stad overeind.

Het concrete werk kenmerkt zich door trouwe aandacht en liefdevolle zorg voor met name kwetsbare en onaanzienlijke mensen in wijken waar situaties van achterstand voorkomen. Het gaat om het goede leven te zoeken met deze mensen, zowel in hun persoonlijk leven als in de buurtsamenleving. De pastores sluiten bij mensen aan. Bij wat kapot is in hun leven, bij wat pijn doet en almaar niet wil lukken. Maar ook bij het goede, wat te vieren valt, de krachten en talenten die elke dag weer te ontdekken zijn. Het werk van de pastores is zo op het hele leven gericht. Buurtbewoners en het buurtleven bepalen de agenda van het werk. In elke buurt wordt gewerkt vanuit de methode van de presentiebenadering.

Het is een geruststellende gedachte dat het buurtpastoraat er goed voor staat. Inhoudelijk is het pastorale werk van betekenis voor veel mensen. Op diverse manieren en vanuit allerlei vormen van nabijheid wordt troost en bemoediging geboden. Het werk ontwikkelt zich inhoudelijk gestaag verder en vernieuwt zich voor binnenuit. Daarnaast staat het werk er financieel ook redelijk goed voor. Er zijn een aantal donateurs en niet-kerkelijke partners gevonden, die dermate enthousiast zijn over het werk zoals het gedaan wordt dat zij bijdragen aan financiering. Natuurlijk moet het bestuur van de stichting alert blijven en permanent bezig blijven met de financiële stand van zaken. Dat is in deze tijden ook hier niet anders dan elders. Maar gelukkig is wel zoveel duidelijk dat het waardevolle werk in 2014 ook weer door kan gaan.

*Titus Schlatmann.

Intussen zoekt de Stichting BuurtPastoraat Utrecht een nieuw bestuurslid voor de taak van penningmeester. Profiel: ervaring in het voeren van financieel beleid, teamspeler en affiniteit met de doelstelling van het buurtpastoraat. Contact: Jan Franken, ambtelijk secretaris, 06-153 00 576, of via www.buurtpastoraat.nl/vacatures.

Henk Korff

Bedreiging, oorlog, geweld en vrede vormen het thema voor Choral Evensong in de Engelse Kerk van Utrecht op zondag 10 november. De Britten noemen deze dag Remembrance Sunday als herinnering aan de wapenstilstand aan het einde van de Eerste Wereldoorlog. Die werd getekend om 11 uur op de elfde november 1918. Sindsdien worden de doden herdacht op de zondag die dichtbij deze datum valt; dat is meestal de tweede zondag in november. Maar, net als in Nederland op de vierde mei, worden allen herdacht die hun leven hebben gegeven om vrede te bewerkstelligen waar dan ook in de wereld.

De Kerk herdenkt niet alleen de doden voor een wereldse vrede maar ook hen die hun leven

Herdenkingszondag in Engelse kerk

gaven voor het Evangelie. Tijdens de diensten op deze zondag zien we uit naar de eeuwigdurende vrede. Daarom zingen we van het koningschap van Christus en zijn Rijk.

De gezangen van onze hoop op een heerlijke toekomst zijn: 'Lord of lords and King eternal', 'I vow to thee my country', 'Rejoice O land in God thy might' en 'O God our help in ages past'.

Het koor zingt de psalmen voor de tiende avond van de maand op chants van Thomas Attwood en Michael Wise. Vrede komt na een tijd van onrust en onvrede en muzikaal is dit vandaag te ervaren in de muziek van Murrill. Hij schreef de evening canticles in de toonsoort E, maar er zijn vele toonsoort wisselingen in deze lofzangen van Maria en Simeon.

Herbert Henry John Murrill werd in 1909 te Londen geboren. Vanaf

1925 studeerde hij aan het conservatorium aldaar en was orgel student in Oxford aan het Worcester College van 1928 tot 1931. In de dertiger jaren was hij organist van twee Londense kerken (in Lancaster Gate en in Regent Street). Van 1933 tot aan zijn vroegtijdige dood was hij compositieleraar aan de Royal Academy of Music. In 1936 werkte hij voor de BBC, behalve gedurende de tweede wereldoorlog. In 1952 overleed Murrill in Londen.

Jesaja

De dienst begint in mineur met de Responses van Thomas Ebdon. Het Amen na het derde gebed -om hulp tegen alle gevaren- eindigt in A majeur. Daarna zingt het koor de anthem op tekst van de zegen uit het Book of Common Prayer gebaseerd op de woorden van Paulus in zijn brief aan de Filip-

pensen 4.7. Andere gedeelten van de Schrift horen we lezen uit Jesaja 10 (de Messias en zijn vrede) en uit Johannes 14. Hier worden we bemoedigd met Jezus' woorden: 'Ik laat jullie vrede na; mijn vrede geef ik jullie, zoals de wereld die niet geven kan. Maak je niet ongerust en verlies de moed niet.' De muziek is van de hand van John Rutter.

De lezingen zijn uit Sirach 15 (Vrijheid om te kiezen) en Mattheus 21 (de Intocht in Jerusalem, het teken van de Vijgenboom en het Onderrecht).

We zingen samen en we bidden samen. We luisteren naar het woord - gesproken en gezongen. De dienst begint om 14.30 uur op zondagmiddag 10 november in de Engelse kerk. Holy Trinity Church is gelegen aan het van Limburg Sturmplein, vlakbij het Wilhelminapark in Utrecht-Oost.

Impressies van een actie

Erna Treurniet
buurtpastor Overvecht

'Verdelen wat we krijgen' is het motto van Voedselbank Overvecht. Tegelijkertijd streven we ernaar om de pakketten te vullen met producten waarvan je drie dagen gezond kunt eten. Ons magazijn raakt leeg,

daarom organiseerden we een klan-tenactie. Voor wie het nog niet weet, dat gaat als volgt. Je gaat naar een supermarkt en vraagt de mensen die boodschappen komen doen, of ze iets extra willen kopen en dat willen geven aan de voedselbank. Mogelijk hebt u dat al eens meegemaakt als u klant bent van Albert Heijn. Daar hebben we in Utrecht de afgelopen jaren al drie keer zo'n actie gehouden. Deze keer gingen we naar de Jumbo, Dirk van den Broek en Hoogvliet, vier supermarkten in vier winkelcentra in Overvecht. De actie was een succes. Meer dan dertig vrijwilligers waren een halve of hele zaterdag in touw. En aan het eind van de dag hadden we 144 bananendozen en grote kratten vol houdbare levensmiddelen. Meer dan we in onze opslag in Overvecht kwijt konden, de helft werd daarom opgeslagen in het magazijn van VoedselbankPLUS Utrecht. We hebben weer iets om te verdelen, en daar ging het om.

Maar er gebeurde meer. De helft van de vrijwilligers waren deelnemers aan onze voedselbank. Mensen die zich spontaan aanbo-

den om te helpen. Toen ik Marieke halverwege de dag zag, stond ze te stralen: "Wat mensen allemaal geven! Soms een hele doos! Geweldig gewoon." En Maryam was opgetogen: "Dat ik de energie heb om het de hele middag vol te houden. En dat de mensen geven als ik het hen vraag. Dat had ik nooit gedacht." En Maria werd steeds fanatieker: "Wie heeft de meeste dozen?" En Ada vertelde na afloop: "Komt Anna naar binnen rennen. 'Ik moet even uit het zicht, want er komen een paar klasgenoten van me aan'."

Marijke, een van de vrijwilligers uit de Tuindorpkerk: "Het valt me op dat buitenlandse mensen meer geven". "En mensen met kinderen", vult Maarten aan. Natuurlijk kregen we ook kritiek naar ons hoofd. De Mercedes kwam weer langs: "En dan halen ze dat pakket met een grote auto op." En het vermeende misbruik van deelnemers: "Ze voert geen klap uit en krijgt wel een pakket." Of van vrijwilligers: "Ze delen gewoon aan hun vriendjes uit." En adviezen als: "De mensen die roken moeten jullie eruit gooien en de alcoholisten ook". Niet

UIT OVERVECHT

leuk om te horen en niet leuk als het waar is. Wij worden niet graag voor de gek gehouden. "Ach," zegt Jos, "je hebt nou eenmaal van die mensen. En wij doen ons best".

Allerlei mensen kom je tegen. Zij die je straal voorbij lopen. Zij die veel geven van hun welvaart. Zij die veel geven van hun bescheiden inkomen. Uit gulheid of "Het kan mij ook overkomen". Joost was ontdaan: "Zij was deelnemer bij ons, en gaf een pot en een pak. Ik dacht: zal ik háár wat vers meegeven. Nee, ik heb het niet gedaan."

Bert mailde na afloop: "Zelden heb ik zo'n bijzondere actie meegemaakt. De gevers waren vaak ontroerd als ze de gekochte spullen op het tafeltje zetten. En de supermarktmédewerkers waren enthousiast. Dank." Bijzonder.

spelen, lezen, zingen, geloven

Sint Maartensoptocht door Lombok

Op zondag 10 november is er een lampionnenoptocht voor alle kinderen in de wijk Lombok. Sint Maarten is er zelf bij! We beginnen om 18.30 in de Antoniuskerk. Daar wordt het verhaal van Sint Maarten verteld en we oefenen een aantal liedjes. Daarna gaan we zingend achter Sint Maarten op zijn paard door de wijk. Op verschillende plekken krijg je iets lekkers maar we willen ook spulletjes meenemen voor de voedselbank. Doe je mee? De voedselbank in Lombok heeft vooral behoefte aan lang houdbare artikelen, voedsel mag maar ook verzorgingsproducten (tandpasta, shampoo etcetera) zijn van harte welkom. Kom ook zingen en delen en neem je eigen lampion mee!

SINTMAARTENSFEEST IN DE DOMKERK

ZONDAG 10 NOVEMBER VAN 15.00 TOT 18.00 uur

Ben jij tussen de 4 en 12 jaar oud? Houd je van gezellig samen knutselen? En van lekker zingen? Op zondag 10 november is het weer zover, bij het feest van Sint Maarten in de Domkerk. Er is speciaal voor jullie ook een bijzonder Sint Maartensverhaal, met muziek van accordeoniste Mariëlle Hintzen. Natuurlijk is er wat te eten en te drinken. En daarna gaan we zingend met onze zelfgemaakte lampionnen langs de huizen rond de Dom.

Zeker zijn dat je mee kunt doen?

Geef je dan uiterlijk vrijdag 8 november op, per e-mail via kcw@domkerk.nl. Vermeld bij opgave naam, adres, telefoonnummer, aantal kinderen en begeleiders. In de week van 8 november krijg je een bevestiging van ons toegestuurd.

We vragen voor elk kind een kleine bijdrage van € 3,50.

Vanaf 15.00 uur ben je welkom samen met een ouder/ begeleider en staan chocolademelk en koffie klaar! Om 15.30 uur beginnen we met knutselen. Vergeet je niet een leeg melkpak mee te nemen!

We zien je graag op zondag 10 november!

Met een feestelijke groet,
De Sint Maartencommissie 2013.

Domkerk, Achter de Dom 1,
3512 JN UTRECHT
www.domkerk.nl

'KERK2013': HET NIEUWE KERKEN

Terug naar de wortels van de kerk

Christiaan Verwijs

De kerk heeft het moeilijk. Het aantal leden loopt terug. De gemiddelde leeftijd loopt op. Jongeren komen minder in de kerk. Kerkgebouwen sluiten en wijkbladen stoppen. Je zou er droevig van worden. Door deze opsomming kunnen we concluderen dat geloof relevantie verliest. Jongere generaties zitten schijnbaar niet te wachten op een 'blijde boodschap', hebben geen tijd meer of kijken niet meer naar elkaar om.

Maar dit is te simpel gedacht. Geloof leeft ook bij jongere generaties, maar op een andere manier, en blijft dus relevant. Neem de krant. Steeds meer kranten verdwijnen omdat er te weinig abonnees zijn. Zijn mensen dan niet meer geïnteresseerd in nieuws? Natuurlijk wel. Ze halen dit tegenwoordig sneller, makkelijker en gratis van internet. De krant is overbodig geworden.

Informatiestroom

Zoals ook kranten hebben gemerkt, heeft internet de wereld behoorlijk veranderd. Informatie is meteen en op grote schaal toegankelijk. Interactie, korte reacties en snel schakelen zijn de norm. Mensen ontmoeten elkaar, bouwen netwerken op en delen ervaringen via sociale media als Twitter, Instagram, Facebook, Google+ en Meetup. Het tijdperk waarin instituties de samenleving in groepen en zuilen organiseerden is voorbij. Jongere generaties groeien op met een 'connected mindset', maar vinden deze amper terug bij de kerk. Daar is de organisatie stroperig, de zondagochtend saai (want éénrich-

* Christiaan Verwijs: "... De rol van de Kerk verschuift van het organiseren van de samenleving tot het ondersteunen van zelf-organiserende groepen in de samenleving"...

tingsverkeer) en het denken nog traditioneel en hiërarchisch (met kerkenraden en commissies).

Tijdgeest

Gelukkig zien veel kerken in dat ze mee moeten met de geest van de tijd. Innovatie betekent niet het beantwoorden van de vraag hoe we deze generaties weer kunnen bereiken via sociale media om ze op zondag weer naar de kerk te lokken. De gemeente is breder dan de mensen die op zondag netjes in de kerk zitten. Werkelijke innovatie vereist een nieuwe manier van denken over wat de kerkgemeente is: Het Nieuwe Kerken.

Het Nieuwe Kerken bestaat uit kleine groepen mensen die zichzelf organiseren rondom een christelijk thema of een vraag. In de wijk, op het werk of via internet. Deze groepen kiezen hun eigen aanpak en hebben geen hiërarchische verhouding tot elkaar. Ze maken gebruik van internet om ontmoeting en communicatie te faciliteren en om kennis uit te wisselen. Afspraken worden

gemaakt via Facebook, Twitter of e-mail. Groepen ontstaan via Meetup.org of Facebook. Ervaringen worden gedeeld via Dropbox of Google Drive. Zelfs geld voor goede doelen wordt opgehaald via Kickstarter of Geef.nl, zoals de vijftienduizend euro die recent via internet werd opgehaald voor de Sint Adelbert Abdij in Egmond door een initiatief van Sergio Felter en Eric van den Berg.

Expertise

Wat is hier nog de rol van de kerk als instituut? En de predikant of pastor? Alhoewel groepen misschien niet direct een kerkgebouw, predikant, kerkenraad of wijkblad meer nodig hebben, hebben ze wel een organisatie nodig die hen ondersteunt met praktische zaken, (beperkte) financiële middelen en expertise. Heeft een groep bijvoorbeeld behoefte aan begeleiding door een predikant of pastor, dan kan dat 'on demand' geregeld worden. Ook kunnen groepen begeleid worden bij diaconaal werk of in contact gebracht worden met zwakkeren in de samenleving. De rol van de Kerk verschuift zo van het organiseren van de samenleving tot het ondersteunen van zelforganiserende groepen in de samenleving. Als deze groepen de bladeren zijn, dan is de kerk de boom die ze laat groeien. En via de wortels van deze boom komen we weer terug bij de oorsprong van de kerk; kleine gemeenschappen van gelovigen die in huiskamers of lokale ontmoetingsplaatsen het geloof delen.

Dit artikel is geschreven in aanloop naar Kerk2013, het interkerkelijke congres over kerk, social media en internet, dat op 9 november plaatsvindt in Utrecht. Toegangskaarten zijn te koop via de website kerk2013.nl. Christiaan Verwijs is mede-organisator van Kerk2013.

GedachteNIS

Op de laatste zondag van het kerkelijk jaar worden in veel kerken de overledenen herdacht. Kinderen kunnen op verschillende manieren hierbij betrokken worden. In de winkel van de Abdij van Berne is een gedachteniskaart te koop: 'GedachteNIS, de kaart die je verdriet een plekje geeft'. Op deze kaart kun je knutselen, tekenen, schrijven en kleuren en zo je eigen plekje creëren voor

iemand die je mist... Je kunt er een drieluikje van maken die je later ergens neer kunt zetten zodat je eigen gedachtenisplekje kan maken.

De kaart is in twee formaten verkrijgbaar. Twee kleine kaarten (21 bij 16 centimeter) kosten samen 3,50 euro. Bestellen via www.berneboek.com. Als je als zoekterm 'gedachtenis' opgeeft, kom je direct ter plaatse.

Avond over het ambt

Op donderdag 28 november is in de Bethelkerk een informatieve avond over het ambt van (jeugd)ouderling, diaken en ouderling kerkrentmeester. Thema van de avond is: 'Twee of anders geen'.

De voornaamste taak van de kerkenraad is leiding geven aan de gemeente, zorg dragen voor de opbouw van de gemeente. Daar zijn mensen voor nodig. Ambtsdragers uit de praktijk zijn aanwezig, presenteren zich en beantwoorden vragen. Op deze manier wordt een realistisch beeld van het ambt geschetst. Het motto: 'Twee of anders geen' is gekozen omdat je het ambt niet alleen hoeft uit te oefenen. Een voorbeeld: Er zijn op het moment geen jeugdouderlingen. Vinden we maar één jeugdouderling, dan hoeft je de kar niet alleen te trekken. Samen de schouders eronder zetten dat geeft energie. We willen zinnig zijn op onze vrijwilligers. Dus twee jeugdouderlingen of anders geen. De avond begint om 20.00 uur.

Bingo in buurthuis

In buurthuis De Nieuwe Jutter in de rivierenwijk is zowel op zondagavond 17 november als op 1 en 15 december een kerstbingo. Het begint die avonden telkens om half acht, maar de deur gaat een half uur eerder open. Er worden vier rondes gespeeld, voor vijf euro in totaal. De superronde kost twee euro. Iedereen is van harte welkom.

VUSO viert jubileum

Het Verenigd Utrechts Symfonie Orkest (VUSO) heeft op donderdagavond 31 oktober het twintigjarig dirigereerjubileum van zijn dirigent Reinier Bavinck gevierd. Tijdens de tweede repetitiehelft werd Bavinck onverwacht door leden en bestuur op ludieke wijze in het zonnetje gezet ter ere van zijn jubileum bij het VUSO. Bavinck heeft in de afgelopen twintig jaar het VUSO muzikaal laten groeien door naast bekende muziekstukken ook niet-alledaagse stukken op de lessenaar te zetten die samen een thema vormen. In het huidige programma 'Historische gebeurtenissen' worden stukken van Beethoven, Bertelman, Händel en Verdi ingestudeerd. Aan ieder concert voegt Bavinck extra elementen toe (bijvoorbeeld een solist, verteller of presentatie/film) waardoor de muziek meer gaat leven, bij zowel muzikant als toehoorder.

Het VUSO, bestaande uit 29 leden en vier aspirant-leden, geeft per jaar minimaal één openbaar concert in de stad Utrecht en een besloten concert in een zorgcentrum. Daarnaast worden aparte strijker- en blazersrepetities, een kamer-muziekavond en een studiedag georganiseerd. Nieuwe (aspirant-) leden zijn harte welkom om een paar keer mee te spelen. Op dit moment is er een vacature voor een contrabasist. Wie een keer wil meespelen, kan een e-mail sturen naar de secretaris, Judith Reinders, (vusoorkest@gmail.com) of kijk op onze website (www.vuso-amateurorkest.nl) voor meer informatie over het orkest.

'Natuurlijk zijn er ook sterk gelovige protestanten'

Simonis kan somber zijn, hij heeft ook humor.

Zelfrelativering houdt me op de been. En ik hou ook erg van moppen tappen. Vaak met een geestelijk tintje. Er was eens een pastoor die veel van wijn hield. Hij kocht een mooi vaatje wijn en stond dat voor het raam te bewonderen. Net op dat moment kwam er een man langs die het niet zo op had met de kerk. Lelijk riep hij hem toe: "Ik hoop dat God die wijn in water verandert!" Waarop de pastoor zei: "Dat laat Hij wel aan mij over!"

(vervolg van voorpagina)

Wat zou de kerk kunnen doen om jongeren toch voor langere tijd voor het geloof te interesseren?

Simonis: "Mijn voorstel: begin een Bijbelclub en ga met elkaar de Handelingen van de apostelen lezen. Het lezen over die eerste christengemeenschappen, dat is dé weg. Maar ja, zie jongeren maar eens zover te krijgen. Dat is het probleem. Ze willen zich niet meer voor langere tijd binden. Weet u wat de pedagogiek van God is? 'Je zult.' Zelfs liefhebben is in de Bijbel een gebod. 'Je zult je God liefhebben en je naaste als jezelf.' Dat stuit veel mensen tegen de borst. Het staat haaks op deze tijd. Hoezo is liefde een gebod? Maar toch is het zo. Liefde is geen kwestie van alleen een goed gevoel. Dacht u dat ik altijd zin had om naar de kerk te gaan en te bidden? Helemaal niet. Maar toch doe ik het. Want al doende leert men. Jongeren zie je wel vaak hun best doen voor examens. Maar bij het geloof moet alles leuk zijn. Jezelf voor langere tijd verbinden is er niet meer bij."

De binding met de kerk verwartert ook onder volwassenen. "Ik sprak laatst een man uit Waalwijk. 'Wat zou het jammer zijn als de Sint Jan de Doper zou moeten sluiten', zei hij. En dat is ook zo. Het is de mooiste kerk uit de omgeving. Een wonderschoon mystiek gebouw. 'Maar', zei ik, 'weet u wát erg is? Dat u niet meer naar de kerk gaat!' Weet u wat hij zei? 'Hoezo?' Dus hij wil wel de kerk behouden als mooi cultuurobject, maar zelf naar de kerk gaan, ho maar. Dat is helaas bij velen de mentaliteit." "Kijk, het kan je heel moeilijk gemaakt worden om bij de kerk te blijven. Neem het recente misbruikschandaal. Dat is afschuwelijk. Het heeft vele mensen de definitieve doud de kerk uit gegeven. Maar ze kwamen toch al niet meer. De affaire gebruiken ze om hun geweten te sussen dat ze de kerk toch al niet zagen zitten en het schandaal heeft ze nu 'gelijk' gegeven. Ik vind het hypocriet. Ik geef toe: ook het beleid van de bisschoppen deugt niet altijd. Ook zij zijn maar beperkte mensen. Maar het gaat om Christus. Blijf Hem zoeken. Je vindt Hem in de verkondiging van Gods Woord en in de sacramenten. Je laat Hem vallen als je niet meer naar de kerk gaat."

Oecumene

Liggen daar misschien kansen voor de oecumene, om samen Christus voorop te stellen? Simonis twijfelt: "Er is in de protestantse traditie geen centraal leergezag zoals in de rooms-katholieke kerk. Dat zorgt voor grote verschillen als het gaat om de positie van vrouwen, homo's

en gescheiden voorgangers." De kardinaal ziet een verband tussen het ontbreken van een gezamenlijke ethiek en het ontbreken van een overtuigd geloof in Jezus als Zoon van God.

"Natuurlijk zijn er ook sterk gelovige protestanten. Ik ken orthodoxe dominees die een sterker geloof hebben dan sommige vrijzinnige priesters. Een dominee zei ooit tegen mij: die paus, die wil ik zo aannemen, en ook de transsubstantiatie, het veranderen van brood en wijn in het Lichaam en Bloed van Christus, kan ik geloven. Met zo'n dominee zou ik nou

muziek en postzegels. Had ik dat niet moeten doen? Dan had ik misschien meer mensen kunnen spreken, meer kunnen regelen. Maar dan was ik overspannen geraakt. Een mens moet zijn beperkingen nemen. Ik had heilig moeten zijn maar ben het nog steeds niet. Maar ja, kijk naar sommige priesters, die allemaal veel heiliger zijn dan ik. En krijgen zij veel nieuwe mensen naar de kerk?"

Bekering

"Bekering, daar gaat het om. Maar dat is ook het allermoeilijkste. Om elke dag te leven volgens je roeping. Ieder mens is uniek. Dat komt voort uit Gods liefde. Hij heeft de mens in het leven geroepen. Daarmee heeft de mens een roeping om Gods liefde waar te maken voor anderen. Dat vraagt permanente toewijding. En je kunt dat alleen consequent volhouden als je je verbindt met Christus. In het evangelie van Mattheüs, hoofdstuk 25, staat

"Ik loof u, ik dank u, ik prijs u, ik aanbid u, ik geloof in u, ik hoop op u, ik bemin u. Danken, want er is zoveel om dankbaar voor te zijn." Daar moeten we bij stilstaan. "Geloven: dat is jezelf helemaal toevertrouwen. Hoeveel houden we niet voor onszelf? En hoeveel makkelijker houden we niet ván onszelf dan van God? Ook hier geldt weer: je zult liefhebben. Na die zeven woorden bid ik mijn speciale intenties: voor jongeren, voor stervenden, voor goede gezinnen. Wat smachten we niet naar goede huwelijken. Blijven bidden is zo belangrijk. Jezus zegt het zelf in het evangelie: ook al weet God wat je nodig hebt, blijf erom bidden en je zal worden verhoord. Hoe gebedsverhoring werkt? Dat is een groot mysterie."

Eens droeg Simonis de mis op in de Italiaanse stad Padua, waar Antonius van Padua begraven ligt, de heilige tot wie veel mensen bidden als ze iets kwijt zijn. "Weet u waar ik toen speciaal voor heb

* Oud-aartsbisschop Simonis: "...Er is in de protestantse traditie geen centraal leergezag zoals in de rooms-katholieke kerk. Dat zorgt voor grote verschillen als het gaat om de positie van vrouwen, homo's en gescheiden voorgangers" (foto Werend Griffioen)

graag willen voorgaan in een viering, liever dan met sommige vrijzinnige priesters." Volgens Simonis blijven vooral de orthodoxen overeind, terwijl de rest van de kerken – van anglicaans tot evangelisch – steeds meer verdeeld zullen raken. Van een opleving in geloof, waar hij bij zijn afscheid uit Utrecht nog op hoopte, is weinig zichtbaar. "Ik zie nauwelijks lichtpunten. Ze noemen mij een cultuurpessimist en dat ben ik ook. Maar misschien onderschat ik de kracht van de heilige Geest. Ik blijf hopen op het visioen uit Ezechiël, het dal met beenderen waar toch weer nieuw leven in komt. Wie weet."

En opnieuw zet hij kalm de brand in zijn sigaartje.

"Weet u, ik vraag me zo dikwijls af: had ik het beter kunnen doen? Sono nato stanco, zeggen de Italianen, ik ben moe geboren. Ik heb zo hard gewerkt als aartsbischop. Maar een mens heeft ook zijn beperkingen. De avonden besteedde ik aan mijn hobby's:

dat er velen zullen zijn die Hem niet gekend hebben en toch in de hemel komen. Maar daar lees ik het vijftiende hoofdstuk van het evangelie van Johannes naast. Daarin staat dat we niets kunnen zonder Christus. Hij is de wijnstok, wij zijn de ranken. Uiteindelijk hebben we Hem nodig om vanuit te leven."

Simonis geeft toe dat de rooms-katholieke kerk tekort is geschooten in de verkondiging van het evangelie. "Het ging soms teveel over de samenleving en de actualiteit. Bijbel in de ene hand, krant in de andere. Goed, dat kan. Maar je moet niet met de krant de Bijbel gaan bestoken. Nee, gebruik het evangelie om de werkelijkheid te doorlichten."

In het afgelopen Jaar van het Geloof heeft Simonis aandacht gevraagd voor het bidden na de communie. Zelf heeft hij in de loop der jaren zeven woorden verzameld die hij na het ontvangen van de communie 'mijmerend' voor God neerlegt:

gebeden? Voor alle mensen die hun geloof kwijt zijn geraakt. Zo goed als ik de sportpagina's in de krant oversla, slaan veel mensen het geloof over. Mijn droom is dat we gewoon weer gaan geloven en naar de kerk gaan. Of ik dat nog meemaak? Ik verwacht het niet, maar ik hoop het natuurlijk wel."

Op zijn eenentachtigste gaat het nog relatief goed met hem. "Als iemand vraagt hoe het met me gaat, zeg ik graag lachend: naar omstandigheden redelijk slecht. Natuurlijk heb ook ik mijn kwaliteiten. Maar ik kan nog assisteren in vieringen, en heb gelukkig daarbij mijn stok niet nodig. Ik kan in mijn eentje buitenlandse reizen maken. En voorlopig woon ik hier in de zevende hemel. Laat die echte nog maar even wachten."

Maar als het eenmaal toch zover is?

"Dan hoop ik dat Petrus zal zeggen: Adrianus, je bent niet de beste bisschop geweest, maar je hebt je best gedaan om de winkel gaande te houden. Kom binnen."

KERKMAATJES VOOR OUDERE GEMEENTELEDEN

‘Ik wist niet dat ik bij zulke leuke ouderen zou komen!’

Vrijwilligers werven voor bezoek aan ouderen

Meer aandacht vanuit de kerk voor oudere gemeenteleden, is een wens van velen. De Algemene Kerkenraad (AK) en het Diaconaal Missionair Orgaan (DMO) hebben besloten hier aan te gaan werken. Daarvoor zijn er vorig jaar twee ouderenwerkers in dienst van het DMO gekomen. Vanuit de AK en het DMO is besloten dat de ouderenwerkers zich gaan richten op mensen die wonen in zogenaemde servicecomplexen. De achterliggende gedachte is dat in de verzorgings- en verpleeghuizen geestelijk verzorgers aanwezig zijn. Mensen die zelfstandig wonen hebben – hopelijk – een netwerk in de buurt en zijn in staat om zelf contact te onderhouden met de kerk. Mensen in servicecomplexen zijn daar vaak vanuit een ander deel van de stad of soms van buiten Utrecht komen wonen. Doordat ze vaak minder mobiel zijn, kan het moeilijk zijn om contact met de – voor hun nieuwe – wijkgemeente op te bouwen.

Irene Stok

DMO-ouderenwerker

Naast de keuze voor servicecomplexen is er ook een keuze gemaakt voor twee wijken waar relatief veel 75-plussers wonen en waar servicecomplexen zijn. Die wijken zijn West (Kanaleneiland) en Zuilen. De ouderenwerkers zijn daar contact gaan zoeken met de leden van de PGU. Een deel van de mensen gaf aan geen behoefte te hebben aan contact met de kerk. Anderen gaven aan dat ze bezoek krijgen vanuit de kerk en dat dat voldoende is. Een (klein) deel gaf aan best (meer) bezoek te willen van de kerk.

Voor deze groep zijn de ouderenwerkers op zoek gegaan naar nieuwe vrijwilligers. Dit is een wens vanuit de PGU. De ouderenwerkers blijven drie jaar in deze wijken en daarna kunnen zij in andere wijken aan het werk gaan.

Er is gekozen voor kerkmaatjes, mensen die bij één oudere of echtpaar op bezoek gaan. De

gedachte daarachter is dat het dan een kleine taak is en dat daar wel mensen voor te vinden zijn.

Dat laatste klopt zeker. Een kleine wervingsactie leverde meer dan tien maatjes op, mensen van in de twintig tot mensen van rond de vijftig jaar. De kerkmaatjes gaan ongeveer eens in de maand bij iemand op bezoek.

Hier kunt u lezen hoe het voor ouderen en voor een kerkmaatje is om op deze manier contact te hebben.

Mensen leren kennen

Evelien Plaisier (22) is student en las iets over het maatjesproject. Het leek haar een goed plan: "Het is één op één. Het leek mij dat je mensen dan echt leert kennen. In Utrecht heb ik weinig contact met oudere mensen en dit leek me een goede manier om met hen in contact te komen. Ik wist natuurlijk niet dat ik bij zulke leuke ouderen zou komen!"

Die leuke ouderen zijn mevrouw en meneer Dupuis. Ze zijn 87 en 94 jaar en zijn vanuit Odijk in de

Keizershof komen wonen. Hun motivatie om mee te doen verwoordt meneer Dupuis: "Het is mooi dat er mensen zijn die belangstelling hebben voor anderen. Vroeger hadden we het in de kerk over een godsdienstoefening. Dit is een goede oefening, één op één gesprekken tussen een oudere en een jongere; het is voor mij persoonlijk ook heel goed."

Mevrouw Dupuis vertelt: "Wij hebben geen kleinkinderen meer van de leeftijd van Evelien en de achterkleinkinderen zijn veel jonger. Het is leuk om te horen wat deze generatie bezig houdt. Het is bijzondere om dat te delen."

kerkelijk leven, relaties, studie enz. Meneer Dupuis zegt: "Het is belangrijk om met een ander over geloof te praten. Dat kan op een ontspannen manier en dat is winstgevend voor mij. Je hebt er wat aan!" Mevrouw Dupuis zou aan anderen aanraden om ook in contact te komen met een kerkmaatje: "Het is van weerskanten belangrijk. En we praten niet alleen over geloof, er is meer in het leven om over te praten."

Ook Evelien kan het kerkmaatje zijn aanraden aan anderen: "Het werkt echt verbredend in je denkbeelden. Je bent geneigd om op een bepaalde manier over ouderen te denken en dat kan

* Op bezoek bij ouderen, een dankbare 'taak'... (foto Irene Stok).

stigmatiseren. Daar kan ik nu overheen stappen. Door mensen te leren kennen heb ik nu ontdekt dat 'de' oudere niet bestaat." Evelien geeft ook aan dat ze veel leert van de levenservaring van het echtpaar Dupuis.

Naar aanleiding van het nieuwe liedboek spraken Evelien, meneer en mevrouw Dupuis over liederen. Meneer vertelde over zijn lievelingslied. Er ontstond een mooi gesprek. Evelien was bezig met een scriptie voor haar studie en in het gesprek met meneer en mevrouw Dupuis kwam ook dat ter sprake. Ze heeft haar scriptie aan hen opgedragen. "Ik kreeg er tranen van in mijn ogen", vertelt mevrouw. En meneer vertelt dat hij de scriptie helemaal wil lezen. Dan is er weer een nieuw gespreksonderwerp.

Open huis bij jarige PCB Uitvaartzorg

PCB Uitvaartzorg bestaat tachtig jaar. Op 16 november houdt de onderneming in Overvecht een 'uitvaartinspiratiedag' in haar gemoderniseerde vestiging aan de Donaudreef 25. Er zijn tussen tien en vier uur rondleidingen door het uitvaartcentrum. Het publiek kan een kijkje nemen bij de rouw-Rolls Royce en de milieuvriendelijke loopkoets, of ervaren hoe een rieten Fairtrade uitvaartmand en een lijkwade aanvoelen. Een steenhouwer toont zijn ambacht en een glaskunstenaar zal glazen as-sieraden maken. Een gesprek met een notaris over testament en nalatenschap behoort op de inspiratiedag tevens tot de mogelijkheden. PCB Uitvaartzorg werd opgericht in 1933 als vereniging met als doel het verzorgen van uitvaarten die passen bij de wensen van de overledene en nabestaanden. PCB is een kleinschalige organisatie die als coöperatie haar taken zonder winstoogmerk uitvoert. Alle uitvaartverzorgers zijn gediplomeerd. PCB is lid van de branchevereniging BGNU en voert het Keurmerk Uitvaartzorg.

Kom uit je comfortzone

Op zaterdag 23 november organiseert Impact Netwerk een congresdag met het thema: Uit je comfortzone. Leven met lef. Dit heeft plaats in de Hogeschool Domstad aan de Koningsbergerstraat 9. Impact wil christelijke young professionals uitdagen om met andere ogen naar hun dagelijkse wereld te kijken. Theoloog en schrijver Reinier Sonneveld is de hoofdspreker tijdens het congres. Sonneveld is schrijver, theoloog en veelgevraagd spreker op festivals, congressen en kerken. Hij schreef onder andere: 'Het goede leven' en het net uitgekomen boek 'De stilte van God'. Opgeven voor deelname aan de dag met trainingen, workshops en een afsluitende borrel kan via www.impactnetwerk.nl/nl/focus.

Er zijn meer kerkmaatjes actief

Meneer Van Beek krijgt bezoek van Marja Huiskamp.

Hij mailt: "Ook heb ik een goed contact met Marja, het kerkmaatje, er is een kleine vriendschapband ontstaan. Het is een gezellige vrouw die regelmatig een uurtje aan komt lopen om een drankje te drinken, heel gezellig. Een heel goed idee van jullie."

Marja reageert: "Voor mij is het maatjesproject zeker geslaagd. Meneer Van Beek is een erg aardige gastvrije man en weet mijn bezoeken zeer te waarderen. Ga bij hem regelmatig op visite, hij heeft een brede belangstelling dus aan gesprekstof geen gebrek."

(advertenties)

Prins
Schoonmaakdiensten

- Schoonmaakonderhoud
- Glaswassen
- Gevelreiniging
- Vloeronderhoud
- Opleveringsschoonmaak
- Dieptereiniging

Schavenham 37 • 3534 AG Utrecht
030-2468819 • www.prinsbv.nl

Betrouwbaar
Prettig
Professioneel

Lautestlager
makelaars bv sinds 1850
Catharijnesingel 100
3511 GV Utrecht

fax 030-231 83 88
www.lautestlager.nl
makelaars@lautestlager.nl
030-231 51 86

À Dieu

Waardig afscheid nemen in het Licht van de Eeuwige

Geen band (meer) met de kerk, maar wel een christelijke uitvaartplechtigheid? De voorgangers van À Dieu zijn bereikbaar op 085 - 489 49 01 (9-21 uur). Initiatief: Protestantse Gemeente Utrecht (PKN) www.adieu-uitvaartdiensten.nl

Voor een bescheiden bedrag komt u in meer dan 4000 gezinnen, plm. 10.000 lezers, die elke veertien dagen Kerk in de Stad lezen.

Aanleveren van advertenties:
advertenties@protestant-utrecht.nl

Citypastoraat Domkerk

Zondag 10 november gaat ds Netty de Jong-Dorland voor in de dienst van Schrift en Tafel. Op 17 november is Henk van Olst de voorganger in de dienst. Zondagmiddag om 15.30 is de dienst van het straatpastoraat in de Domkerk.

Na de dienst van zondag 10 november vindt er een gemeenteberaad plaats over het nieuwe beleidskader en over de financiële situatie van het Citypastoraat.

De cursus van drie avonden over 'Wat zijn onze manieren' gaat van start. Data zijn 12 en 26 november. Wie meer wil weten over het Citypastoraat en graag wil deelnemen aan de avonden kan contact opnemen met ds Netty de Jong-Dorland, e-mail: predikant@domkerk.nl.

In deze periode is er op maandag 11 november een bijzondere vesper. Als besluit van de activiteiten van Sint Maarten vindt om 19.00 uur de oecumenische Sint maartenvesper plaats met na afloop een Sint Maartenlikeurtje.

Eglise Wallonne (Pieterskerk)

De Pieterskerk is vanaf dit seizoen elke zaterdag geopend van 12.00 tot 16.00 uur. Bij zeer slecht weer of grote kou kan de kerk eerder dicht zijn.

Op 15 december vieren wij weer ons adventsfeest gevolgd door een maaltijd. Voor de maaltijd dient men zich van tevoren aan te melden via het telefoonnummer van de kerk: 2311 485 of via de mail info@pieterskerk-utrecht.nl.

Jacobikerkerk

Ter ere van het eerste lustrum geeft kamerkoor Santiago op zaterdagavond 16 november een jubileumconcert in de Jacobikerkerk. Georg Friedrich Händel staat die avond centraal. Aan het concert werken vier vocale solisten, een instrumentaal barokensemble en organist Gerrit Christiaan de Gier mee. Het concert begint om 20.00 uur, de kerk is open om 19.30 uur. Zie ook www.cantiago.nl en de vorige plus elders in deze editie van Kerk in de Stad.

Johannescentrum-gemeente

Op zondag 10 november zal het thema zijn: Nog altijd geblinddoekt? Zo tegen het eind van het kerkelijk jaar is het net alsof er via de lezingen van die laatste zondagen ons tot slot nog zeer behaagende zaken

gezegd worden. In de hoop dat we die, nog eens terugkijkend op het traject dat we in zo'n totaal kerkelijk jaar hebben afgelegd, voorgoed meenemen voordat we aan het nieuwe beginnen. De lezingen, zoals die van vandaag uit Jesaja 1 en Lucas 19, hebben iets apocalyptisch.

Als Jezus daar Jeruzalem zo ziet liggen, kan hij alleen maar huilen.. Waarom in godsnaam? Op een of andere manier wordt er door die stad niet meer gezien wat volgens hem per se gezien moet worden wil de boel in zijn ogen floreren. We horen hem immers schreeuwen: 'Je hebt een blinddoek voor!' Wat zien ze daar dan niet wat ze moeten zien? vraag ik me af. Dat wil ik graag weten. Als antwoord lees ik: omdat jullie geen oog hebben gehad voor het moment waarop God jullie kwam opzoeken. Wat kan hij hiermee bedoelen? Een mogelijk antwoord hierop wil Pastor Schumacher graag in de preek vormgeven.

Op zondag 16 november wordt er 'verhaal gehaald'. Zie de aankondiging elders in dit blad. We beginnen om 10.30 uur. Voor en na de viering kunt u elkaar ontmoeten met een kop koffie.

Marcuskerk-Wilhelminakerk

Zondag 10 november is de voorganger ds Hans Koops. Op 17 november gaat ds Kees Bouman voor in de Marcuskerk. In de Wilhelminakerk gaat ds Marian van Giezen voor. Om 17.00 uur is er een vesper in de Marcuskerk. Zie voor meer informatie onder 'Vespers in Zuidoost'.

Marcussectie

U kunt zich nog steeds opgeven voor een keer op vrijdagochtend koffieschenken in het Knooppunt. Informatie bij de diakenen.

De werkdagen voor de social sofa zijn: maandagochtend en -avond; dinsdagochtend en -avond en zaterdagmiddag (niet op 9 november). Wilt u meehelpen of gewoon een keertje kijken? Het kan allemaal. Loop gerust eens binnen!

De ouderensoos komt weer bij elkaar op 21 november; de heer Valensa neemt ons mee naar Amsterdam en zijn mooie grachten. Over Amsterdam raak je niet uitgepraat en naar al het moois niet uitgekeken. We beginnen om half drie in de grote Marcuszaal en we gaan door tot half vijf. De zaal gaat open om twee uur. Ook als u nog geen lid bent, bent u van harte welkom. U hoeft niet direct lid te worden maar kunt eerst eens 'op proef' komen kijken of de Soos wat voor u is! Bijdrage in de kosten: € 1,50. Wie behoefte heeft aan vervoer kan contact opnemen met Cor van Rijswijk, telefoon 2888 597.

WIJKNIEUWS

Nicolaïkerk
Hemel en aarde
belevén en bewegen

Op zondag 10 november, de achtste zondag van de herfst, is ds Margo Trapman, predikant van de Kogerkerk in Koog aan de Zaan en Zaandijk, de voorganger. We lezen Haggai 1: 1-15 en Lucas 19: 41-48. Het thema voor de verkondiging is 'een tempel is geen garantie voor Gods aanwezigheid'. Ko Zwanenburg is organist.

Op zondag 17 november, gaat ds. Aline Barnhoorn voor en Ko Zwanenburg is organist. De lezingen zijn uit Exodus 3: 1-15 en Lucas 20: 27-38. God openbaart zichzelf aan Mozes, in een brandende braamstruik. Mozes ontdoet zich van zijn schoenen, want de plaats waar hij staat is heilige grond. Jezus gebruikt deze zelfopenbaring van God in een discussie met de Sadduceërs: de God van Abraham, Izaäk en Jacob is een God van levenden, niet van doden. Voor Hem zijn alle doden levend. Of we deze redenatie helemaal kunnen volgen? We staan in ieder geval op heilige grond en moeten ons ontdoen van onze schoenen. We zingen onder andere Psalm 98: Zing voor de Heer, Hij openbaarde bevrijdend heil en bindend recht voor alle volkeren op aarde. Hij doet zoals Hij heeft gezegd.

Om 17.00 uur is er een vesper in de Marcuskerk. Hierover staat meer informatie elders in dit nummer.

Nieuwe Kerk
Utrecht

Op zondag 10 november is er om 19.00 uur een MEER-dienst onder leiding van Bert van Veen. Daarin willen we samen nadenken over de heiligheid van God. Iets waar je misschien niet direct een beeld bij hebt. En misschien is dat ook wel precies wat het betekent. Anders, niet van deze wereld, te groot om te bevatten...

Zondag 17 november om 10.00 uur worden in de dienst nieuwe ambstdragers bevestigd. Voorganger is ds Carol van Wieren. Dit jaar bestaat Tear veertig jaar. Voor deze gelegenheid heeft Timzingt een speciale voorstelling gemaakt. Het concert met 'rake' liedjes en cabaret is op 29 november om 20.00 uur in de Nieuwe Kerk. Kaarten kosten vijf euro. Voor meer informatie over de voorstelling en voor het reserveren van kaarten, kijk op www.tear.nl/timzingt of kom langs in de Nieuwe Kerk.

Tuindorpk
Utrecht

'Met hart en ziel geloven...EN DOEN'. Dat was het thema voor de startzondag op 8 september. Met een tijdcollecte kon iedereen aangeven aan welke (diaconale) doelen hij of zij een aantal uren wil besteden in het komende seizoen. Op de startzondag in septem-

ber zijn er ruim achttien dagdelen ingezameld voor de Groene kerk. Nu kan dat op verschillende manieren worden ingevuld, maar een aantal gemeentelieden waren direct enthousiast om het zwerfaval rond de Tuindorpkkerk op te ruimen. En dat is goed gelukt. Op zaterdag 19 oktober waren er zes volwassenen en vier kinderen bij de Tuindorpkkerk, klaar om de strijd aan te gaan met het zwerfval. Met handschoenen aan en een zak in de hand gingen ze aan de slag. Al snel bleek, dat het op de straat eigenlijk vrij schoon is, maar met name in de perkjes rond het water en de plantsoenen was nog genoeg te vinden. Veel welvaartsafval; bierblikjes, wijnflessen, chipszakken, leeg pakje sigaretten etc. Na een half uur tijd voor een tussenstand; al drie volle vuilniszakken verzameld. Na een uur was de buurt inmiddels redelijk schoon. Wegens succes gaan ze dit nog een keer doen.

Ook actief waren de mensen die zich hadden opgegeven om de Voedselbank een handje te helpen. Op zaterdag 26 oktober waren zij actief in diverse supermarkten in Overvecht. Na een dag inzamelen waren alle gereserveerde dozen meer dan gevuld. En kan zo de Voedselbank Overvecht weer verder aan de slag.

Zo gebeurt er van alles binnen maar dus ook buiten de kerk. Meer weten? Ga naar www.tuindorpkkerk.nl.

Utrecht-West

Zondag 10 november gaat in de Pniëlkerk ds Barend Wallet voor, oud-predikant van de Mattheuskerk. Aan deze dienst wordt meegewerkt door de jongerenorganisatie 'Time to turn', die dat weekend haar jaarlijkse Bezielingsfestival houdt in de Pniëlkerk. Een week later (17 november) gaat opnieuw een oud-predikant van de wijk-gemeente voor, ds Rob van Essen. De voorgangers in Parc Transwijk zijn respectievelijk ds Jan-Erik Riemens en mevrouw Annette Dubois-van Hoorn. Op 10 november is er na de dienst in Transwijk een informele evaluatie van de gezamenlijke diensten van de wijk-gemeente met Parc Transwijk. En op 17 november is er 's middags een dienst van De Haven.

U kunt nog steeds meedoen met een van de groothuisbezoeken over 'Samen Christus volgen'. Zie de Nieuwsbrief of de website voor de exacte tijden en plaatsen.

Zaterdag 30 november is er waarschijnlijk een Open Huis in de Wijkplaats in combinatie met een informatieve bijeenkomst over de verhuizing van de wijk-gemeente. Een mooie kans om rond te kijken in onze nieuwe thuisbasis en (opnieuw) te horen wat daar allemaal gebeurt in het kader van het kerk-enbuurt-werk. Meer informatie volgt.

De beroepingscommissie is inmiddels in gesprek met predikanten, die hebben gereageerd op onze vacature. Men streeft

er naar om eind 2013 of begin 2014 met een resultaat te komen. Laten we ook dit proces met ons gebed ondersteunen.

Zuilen (Bethelkerk en Oranjekapel)

Bethelkerk

Op zondag 10 november zingt Neberecha, onder begeleiding van Roel Bontan. Het kerkelijk jaar loopt ten einde. De druk van duisternis en onheil wordt groot, dat maakt het verlangen naar echt leven nog intenser. Bijbellezen kan ook op de wijze van Bibliodrama. Elke derde maandag in de maand, 18 november, 20.00 uur. In de Bethel. Voor ieder die meer wil verstaan van de Schrift in het persoonlijke leven en die wel eens wat dynamischer en lichamelijker met de bijbel bezig wil zijn. De leiding is in handen van Seintje Bos, Auli van 't Spijker en Tineke Zijlstra.

Oranjekapel

"Zegen, mijn ziel, de eeuwige". Danken en zegenen ligt in elkaars verlengde, bestuiven elkaar, zijn elkaars oogst. Veel wordt er door mensen gezaaid, letterlijk, maar ook in woorden en daden, in hoopvolle verwachting, en soms zelfs tegen beter weten in. Oogsten is nooit vanzelfsprekend. In het leven oogsten vraagt om geduld... "Zegen mijn ziel de Eeuwige", benedictus, het goede leren spreken, is misschien de grote oogst van kunnen danken (Annette Meltzer in: 'De eerste dag').

Ook in de Oranjekapel danken we traditiegetrouw voor onze oogst, op zondag 10 november, in een dienst van Schrift en Tafel; ds Hans Kronenburg gaat voor. Op zondag 17 november gaat onze wijkpredikant ds Mendie Hofma voor; na deze dienst is er natuurlijk koffie en gelegenheid om elkaar te ontmoeten, maar ook om de kerkdienst – samen met ds Hofma – na te bespreken! Dr Eward Postma is onze voorganger op de laatste zondag van het kerkelijk jaar, zondag 24 november.

Ook naast de zondagse vieringen is er genoeg te doen in Zuilen:

al langer zijn er bibliodrama-bijeenkomsten; zo ook op maandag 18 november, om 20.00 uur in de Bethelkerk. Voor ieder die meer wil verstaan van de Schrift in het persoonlijke leven, in dit geval van een gedeelte uit Genesis 38, 1-20, over Juda en Tamar. Wees welkom!

Op maandag 25 november is de eerste bijeenkomst van de nieuwe geloofsgesprekskring, waarin we het eerste hoofdstuk van het boekje 'Twaalf artikelen over Jezus' lezen. Vervolgens besluiten we of we verder willen met dit boekje of toch voor een andere aanpak kiezen, bijvoorbeeld: steeds een onderwerp dat wordt aangedragen door een van de deelnemers of samen Bijbelverhalen lezen). Aanmelden bij ds Mendie Hofma (mendiehofma@yahoo.com).

Lezer, maar geen abonnee?

Met deze bon verzekert u zich elke twee weken van actueel Utrechts kerknieuws. Oecumenisch van geest, inspirerende verhalen van stadgenoten en volop aandacht voor de rijke christelijke cultuur van onze stad!

Ja, noteer mij voor € 30 per jaar – tot wederopzegging - als abonnee van Kerk in de Stad.

Dhr/mevr/fam. voorletter(s):
naam:
straat en huisnummer:
postcode:
woonplaats:
telefoonnummer (i.v.m. controle):

Stuur de bon in een gefrankeerde envelop naar

Kerk in de Stad, Eykmanlaan 433, 3571 JR Utrecht.

U ontvangt Kerk in de Stad per TNT Post elke twee weken thuis.

REPARATIE

**Klokkenatelier
Jan Haasnoot**

Voor al uw klokken en barometers
(reparatie en verkoop)
Vleutenseweg 320,
Utrecht.
Tel: 030-6034247
www.klokken-barometers.nl

TUINAANLEG

**Hoveniersbedrijf
TUINLAND**

Onderhoud van uw tuin.
Tevens rooien van bomen.
Ook voor uw straatwerk,
schuttingen en graszoden.
U de klus, wij de kennis.

www.tuinensierbeestring.nl
Tel. 030-6865858
mob. 06-55713383

De mensen achter Uitvaartverzorging H. Agterberg

"Mijn naam is Gert Jan Daalhuisen,
directeur van Uitvaartverzorging
H. Agterberg in Utrecht.
Al 100 jaar verzorgen wij
complete begrafenissen en crematies.

Met al uw wensen wordt rekening
gehouden. De overledene kan
bijvoorbeeld worden overgebracht
van het woonhuis of ziekenhuis
naar ons sfeervol ingerichte
uitvaartcentrum aan de

Wolter Heukelslaan 50-51 te Utrecht.

Maar thuis opbaren kan natuurlijk ook.

Ons team van professionele medewerkers regelt dat
allemaal. Ons uitvaartcentrum is daarom

7 dagen per week bereikbaar

- zowel overdag als 's nachts - om bij overlijden
direct hulp te bieden."

Uitvaartverzorging H. Agterberg
Wolter Heukelslaan 50-51
3581 ST Utrecht
telefoon (030) 251 09 82
Internet: www.agterberg.nl

Altijd directe hulp bij overlijden

**Steeds op de hoogte blijven van de nieuw verschenen
boeken op het christelijk en kerkelijk erf?**
www.boekentafels.nl

'KidSjes'

HULPVERLENING

Wilt u uw verhaal kwijt?
Iets bespreken?
Persoonlijk contact?
Wij hebben altijd tijd
voor een gesprek of chat:

**Sensor
Utrecht**
DAG EN NACHT AANDACHT

- Vertrouwelijk
- Anoniem
- 24 uur per dag

030 - 294 33 44 0900 - 0767 (€ 0,05 p.m.) www.sensor.nl

GASTGEZIN GEVRAAGD

Gezocht: gastgezin / ouder voor 2 dagen voor onze
dochter Charlotte, 17 jaar. Zij is in september gestart
met opleiding op Grafisch Lyceum. In verband met lange
schooldagen en reistijd vanuit Hoofddorp deze oproep.
Wie kan ons helpen? Uiteraard tegen vergoeding.
Angela Plukaard 0616852794 angelaplukaard@hotmail.
com.

**Brinkers
Tapijten Gordijnen**

KOEKOEKSTRAAT 49 3514 CT UTRECHT 030 - 271 77 62

**steenhouwerij
JOH. JANSEN & Zn.**
GRAFMONUMENTEN

AL UW WENSEN IN DEZEN KUNNEN
VERWEZENLIJKT WORDEN.

Gansstraat 128-130 te Utrecht
Telefoon: 030 - 2516955

Woninginrichting

Ter Hoeve

Voor meubelovertrekken
en meubelreparaties
Bel: (030) 26 17 605
en wij komen langs voor
prijsopgaven.

Reisboekhandel
INTERGLOBE
Reisgidsen

Landkaarten
(overzichtskarten
en deelkaarten
van - bijna - alle
landen ter wereld
*

Vinkenburgstraat 7
3512 AA Utrecht
telefoon 030-2340401

Voor een bescheiden
bedrag komt u in meer
dan 4000 gezinnen

Aanleveren van
advertenties:
advertenties@
protestant-utrecht.nl

INSTALLATIEBEDRIJF VOSSEBELT B.V.

• Installatiebedrijf Vossebelt B.V. is ruim 45 jaar een
• betrouwbare partner voor al uw werkzaamheden
• op het gebied van:

- *** Centrale verwarming**
- *** Lucht verwarming**
- *** Stadsverwarming**
- *** Koeling**
- *** Mechanische ventilatie**
- *** Loodgieters werkzaamheden**
- *** Service en onderhoud**
- *** Verhuur, lease en verkoop CV-ketels**
- *** Ontstoppingswerkzaamheden**

Pakketboot 5 - 3991 CH Houten
Tel. (030) 2885108 - Fax (030) 2871044
Internet: www.vossebelt.org

• U vindt ons op bedrijventerrein de Meerpaal

• Wij installeren
• zonnepanelen
• van Duitse
• topkwaliteit

• Airco Split Unit
• vanaf
• € 1500,-
• inclusief
• montage & BTW

Omdat ieder persoon
bijzonder is...

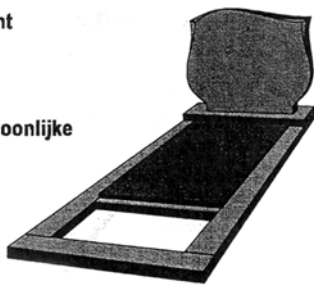
barbara
uitvaartverzorging

Tel. (030) 296 66 66 barbara-uitvaart.nl
Egginklaan 51 Utrecht Nieuwe Vaart 5 Vleuten

**STEENHOUWERIJ
JONGERIUS**

- een zeer breed assortiment grafwerken, steensoorten en accessoires.
- eigen steenhouwerij voor het vervaardigen van persoonlijke wensen.
- complete verzorging van vergunning tot plaatsing

Schaverijstraat 59,
3534 AS Utrecht,
tel. 030-2444004

www.steenhouwerij.nl

Ouwerkerk
Uitvaartzorg Utrecht

(030) 261 55 73 - www.ouwerkerk-uitvaart.nl

Afscheid.
Een mensenleven waardig.

Het overlijden van een dierbare is een ingrijpende gebeurtenis. Gevoelens van verdriet, woede, pijn en gemis strijden om voorrang. In de periode vlak na het overlijden is het soms moeilijk om de gedachten goed op een rij te krijgen. Dan is het goed als er iemand is die u zaken uit handen kan nemen, zonder de regie over te nemen.

Voortgekomen uit de Protestantse Kerken in Utrecht zijn de waarden van de kerk nog steeds actueel voor onze dienstverlening. Wij zijn een kleinschalige organisatie, waarin een persoonlijke benadering

centraal staat. Voor directe hulp na overlijden zijn wij persoonlijk dag en nacht telefonisch bereikbaar. PCB Uitvaartzorg heeft ook een InformatieCentrum in Nieuwegein-Zuid aan de Dorpsstraat 6. U kunt zich hier vrijblijvend laten informeren over uitvaartverzorging, nazorg en gedachtenisvormen. Het InformatieCentrum is dinsdag, donderdag en vrijdag geopend van 10.00 tot 16.30 uur. Een afspraak maken op andere dagen of bij u thuis is ook mogelijk. PCB Uitvaartzorg organiseert regelmatig lezingen en exposities. Meer informatie vindt u op: www.pcb-uitvaart.nl.

**PCB
UITVAARTZORG**

David van de Waal · Tineke Ouwerkerk · Liesbeth Kramer · Peter van Bennekom

Donaudreef 25 3561 EL Utrecht Telefoon [030] 262 22 44 dag en nacht
Dorpsstraat 6 3433 CH Nieuwegein Telefoon [030] 605 16 30 dag en nacht

Alle kerkgebouwen zijn toegankelijk voor rolstoelgebruikers. Kerkgebouwen aangegeven met * zijn voorzien van een aangepast toilet.

protestantse kerken binnen de PGU

Bethelkerk *
De M. Keizerlaan
Diensten: 10.00 u.
10-11 mw.ds.T. Zijlstra, Utrecht
17-11 ds.J. Buitenhuis, IJsselstein

Domkerk *
Domplein
Diensten: 10.30 u.
10-11 mw.ds.N.J. de Jong-Dorland
17-11 ds.H.A. van Olst, De Rijp
Vespers, 19.00 u.
10-11 vesper
11-11 oec. St. Maartensvesper
17-11 vesper

Evang.-Lutherse kerk
Hamburgerstraat
Diensten: 10.30 u.
10-11 mw.ds. C. van Opstal
17-11 dr.H.C. Donga

Evang.-Lutherse kerk
De Wartburg
Kennedylaan
Diensten: 10.00 u.
10-11 ds. H.G.T. Günther
17-11 mw.ds. C. van Opstal

De Haven
Marco Pololaan 185
Diensten: 16.30 u.
10-11 geen dienst
17-11 dienst

Jacobikerk *
St. Jacobsstraat
Diensten: 10.00 u.
10-11 ds.A.J. Zoutendijk
17-11 ds. G. van Meijeren
Diensten: 17.00 u.
10-11 ds. P.L. de Jong
17-11 ds. P.Versloot
19.30 u. Avonddienst

Janskerk *
EUG Oek.
Studentengemeente
Janskerkhof
Diensten: 11.00 u.
10-11 mw.past. M. Milder, m.mv. het Janskoor
17-11 ds. H. Pals, doopdienst

Johannescentrum *
M. van Parmadreef
Diensten: 10.30 u.
10-11 past. H. Schumacher, dienst van Schrift & Tafel
17-11 werkgroep vieringen

kerkdiensten

Marcuskerk *
Wijnesteinlaan
Diensten: 10.00 u.
10-11 ds. J.S. Koops
17-11 ds. C.P. Bouman
17.00 u. vesper

Nicolaïkerk *
Nicolaaskerkhof
Diensten: 10.00 u.
10-11 mw. ds. M. Trapman
17-11 mw. ds. A. Barnhoorn

Nieuwe Kerk *
Bollenhofsestraat
Diensten: 10.00 u.
10-11 ds.A.Vriend
19.00 u. MEER-dienst
17-11 ds. B.C. van Wieren

Oranjekapel *
Amsterdamsestraatweg
Diensten: 10.00 u
10-11 ds. J. Kronenburg
17-11 mw.ds. M. Hofma

Pieterskerk, Eglise Wallonne
Pieterskerkhof
Diensten: 10.30 u.
10-11 mw.A. van 't Spijker
17-11 ds. D. Ribs

Pniëlkerk *
Lessinglaan
Diensten: 10.00 u.
10-11 ds. B.Wallet
17-11 ds. R. van Essen

Roobolkapel
Corn. Roobolstraat
Diensten: 10.00 u.
10-11 geen viering
17-11 mw.A. van de Berg

Tuindorpkerk *
Van Riellaan
Diensten: 10.00 u.
10-11 ds. B.C. van Wieren
17-11 ds. P.J. Rebel, dienst van Schrift & Tafel

Wilhelminakerk *
Hobbemastraat
Diensten 10.00 u.
10-11 dienst in Marcuskerk
17-11 mw.ds. M. van Giezen

andere kerken

Baptisten Gemeente Utrecht 'Silo'
Herenstraat 34-36
Diensten: 10.00 u.
10-11 drs.W. Huizing, m.m.v.Via Schola Kwartet
17-11 ds.A. Noordhoek & drs. J. Eerbeek

Doopsgezinde Gemeente *
Oudegracht 270
Diensten: 10.00 u.
10-11 ds.A.J. Noord
17-11 mw.ds. I. Hasselbach
Geertekerk, * Remonstrantse Gemeente
Geertekerkhof
Diensten: 10.30 u.
10-11 ds. H. Siebrand
17-11 ds. F. Kruyne

Gemeenschap Wladimirskaja Sint Antoniuskerk
Kanaalstraat 200
Diensten: 10.30 u.

Kerk van de Verkondiging van de Moeder Gods
Springweg 89
Diensten: 09.00 u.
10-11 20e Zondag na Pinksteren
17-11 21e Zondag na Pinksteren

Holy Trinity Church
Van Limburg Stirumplein
Diensten: 10.30 u.
10-11 Sung Eucharist, Rev. D. Phillips
14.30 u. Choral Evensong, Rev. D. Phillips
17-11 Sung Eucharist, Rev. D. Phillips

Huis van Vrede
Van Kleffenslaan 1
Diensten: 11.00 u. met Marokkaans ontbijt
10-11 dhr. H. Bouma
17-11 dhr. C. Bakker

ICF Utrecht
Mattheuskerk
Hendrika van Tussenbroeklaan 1a
Diensten: 14.00 u., engels-talig
10-11 dhr. J.H. Bonhof
17-11 dhr. J.H. Bonhof

Jeruëlkapel, * Vrije Evangelische
Gemeente Ivoordreef
Diensten: 10.00 u.
10-11 mw.ds. E. Spee, Maaltijd van de Heer
17-11 mw.ds. T. de Jong-Buursma

Leger des Heils
Schooneggendreef 27H
Diensten: 10.00 u.
10-11 maj. M. Schiedon
17-11 mw. luit. M. Potters

Nederlands Gereformeerde Kerk
Jeruzalemkerk
Troosterlaan
Diensten: 09.30 u.
10-11 ds. P. Busstra
17-11 ds. W. Rietkerk
Diensten, 17.00 u.:
10-11 ds. C. de Winter
17-11 ds. J. Dekker
Oecumenische onderwegkerk Blauwkapel
Kapeldwarsweg
Vanaf 1 december adventsdiensten

Oud-Katholieke Parochie Utrecht Ste Gertrudis
Willemsplantsoen 2
Diensten: 10.00 u.
10-11 past.A. Duurkoop
17-11 past. B. Wallet

ziekenhuizen

AZU Stiltecentrum
Heidelberglaan
Diensten: 10.00 u.
10-11 past. P. Buis
17-11 mw.past. L. Berkhout

Diakonessenhuis
Bosboomstraat
Diensten: 10.00 u.
10-11 ds. F. Kruijne
17-11 mw. K. Vos

St. Antonius ziekenhuis
Soestwetering 1
Diensten: 10.00 u.
10-11 mw.ds. N.T. Overvliet
17-11 past. W.A. Smit

Willem Arntsz Huis
Lange Nieuwsstraat
Diensten: 10.30 uur
10-11 mw.ds. L. Meiling
17-11 mw. D. van der Velden

zorgcentra

Alb. van Koningsbruggen
Beneluxlaan
Diensten: 10.30 u.

De Lichtkring
Eykmanlaan
Diensten: 17.00 u.
10-11 mw.ds. N. Meynen
17-11 ds. H. Stellingwerf

Rosendaal
Indusdreef
Diensten: 10.45 u.
10-11 mw.T. Kloek, dienst van Woord & Tafel
17-11 mw. M. Braakhuis, Woord- en Communieviering

Swellengrebel
Burg. F. Andreaelaan
Diensten: 10.00 u.
10-11 mw.A. van der Schrier
17-11 geen viering

Tamarinde
Neckardreef
Diensten: 10.30 u.
10-11 mw.A. Dubois
17-11 past. Peereboom

Tolsteeg
Saffierlaan
Diensten: 10.30 u.
10-11 geen dienst
17-11 ds. H. Bonestroo

Transwijk
Hof van Transwijk 16
Diensten: 10.30 u.
10-11 ds. J.E. Riemens
17-11 mw.A. Dubois- van Hoorn

Tuindorp-Oost
Winklerlaan
Diensten 10.00 u.
10-11 geen viering
17-11 dhr. R. Kil

Zuylenstede
Perudreef 8
Diensten: 10.00 u.
10-11 dhr. A. Hubers
17-11 drs. J. Bouma

door-de-week

Getijdegebeden in de Domkerk
Maandag
7.00 uur Ochtendgebed
Maandag t/m zaterdag
12.30 uur Middaggebed
Zondag en woensdag
19.00 uur Avondgebed

Kapel Hoog Catharijne
Godebaldkwartier
Diensten ma. t/m vr.: 12.45–13.00 u

VRIJDAG 't Huis aan de Vecht
Costa Ricadreef
Dienst: 19.30 u.

Zorgcentrum de Bijkershoek
Van Bijkershoeklaan
Diensten: 15.00 u.
08-11 ds. J. Slob

ZATERDAG Axion locatie Dr. J.N. Voorhoeve
Van Heuven Goedhartln 3
Diensten: 10.30 u

Wolvenplein gevangenis
Wolvenplein
Diensten: 10.00 u.

AGENDA

zaterdag 9 november
10.00 uur Leger des Heils (Schooneggendreef Overvecht), reünie 125-jarig bestaan
13.30 uur Nieuwe Kerk, dankdienst 20-jarig bestaan Huis van Gebed Domino
15.30 uur Domkerk, Zaterdagmiddagmuziek met Erik Janse, Nienke van der Meulen, Diederik van Dijk en Jan Hage
19.30 uur Bethelkerk, jubileumconcert Sing Now
20.15 uur Jacobikerk, jubileumconcert Koninklijke Oratorium Vereniging (KOV)

zondag 10 november
10.00 uur Leger des Heils (Schooneggendreef Overvecht), reünie 125-jarig bestaan (slot)
12.00 uur Domkerk, inzamelactie Voedselbank
14.30 uur Engelse Kerk, Choral Evensong
15.00 uur Domkerk Sint Maartens kinderfeest
18.30 uur Antoniuskerk (Kanaalstraat), lampionnenoptocht Sint Maarten
19.00 uur lutherse kerk, herdenking Kristallnacht
19.30 uur Nieuwe Kerk, MEER-avond met voorganger Bart van Veen

dinsdag 12 november
20.00 uur Domtoren, lezing over de bouw van de Domtoren
20.00 uur EUG (Grave van Solmsstraat 4), avond over dichter-schilder Lucebert

donderdag 14 november
11.00 uur Domkerk, eerste dag beeldensexpositie Ela Venbroek-Franczyk
20.00 uur Geertekerk, theatervoorstelling van Kees Posthumus en Juul Beerda

zaterdag 16 november
10.00 uur PCB Uitvaartzorg (Donaudreef), inspiratiedag
11.00 uur Janskerk, Oecumenisch Liedfestival
15.30 uur Domkerk, Zaterdagmiddagmuziek met Jan Hage
17.30 uur Bethelkerk, pannenkoeken eten met koor Nebarecha
20.00 uur Jacobikerk, jubileumconcert Santiago

zondag 17 november
10.30 uur Johanneskerk, 'Verhaal halen' met thema: 'zo dichtbij, zo ver weg'
17.00 uur Nicolaïkerk, slotconcert Vocaal Ensemble Cercamon
17.00 uur Marcuskerk, vesper

woensdag 20 november
19.45 uur Antoniuskerk (Kanaalstraat), leerhuisavond Utrechts Beraad Kerk en Israël

zondag 24 november
20.00 uur Josephkerk (Draaiweg), 'Portugees' concert van Utrechts Kamerkoor

woensdag 27 november
20.00 uur Nieuwe Kerk, jubileumconcert (40 jaar Tear) met Timzingt

LEESROOSTER

De komende weken vermeldt het leesrooster van het Nederlands Bijbelgenootschap de volgende bijbelgedeelten:

zo 10 nov	Lucas 19:29-48
ma 11 nov	2 Koningen 3:1-27
di 12 nov	2 Koningen 4:1-7
wo 13 nov	2 Koningen 4:8-37
do 14 nov	2 Koningen 4:38-44
vr 15 nov	Psalm 108
za 16 nov	Lucas 20:1-8
zo 17 nov	Lucas 20:9-19
ma 18 nov	Lucas 20:20-26
di 19 nov	Lucas 20:27-40
wo 20 nov	Lucas 20:41-21:4
do 21 nov	Lucas 21:5-19
vr 22 nov	Lucas 21:20-38
za 23 nov	Psalm 109

‘Wordt het nog wat met het Koninkrijk...’

Vanaf oktober 2013 tot mei 2014 staan bij de Johannescentrumgemeente in Overvecht eenmaal per maand verhalen centraal die eeuwenlang een grote invloed hebben gehad op kerk en samenleving. Verhalen gebruikt en misbruikt, verwerkt in kunst en literatuur, nooit ongevaarlijk, altijd prikkelend. Op 17 november is het thema: ‘zo dichtbij, zo ver weg’.

Eindelijk is het dan zo ver. Je ziet het voor je: het volk Israël, Gods volk onderweg, bijna veertig jaar lang, bocht na bocht, om de ene klip heen, voor de andere langs. “Mozes, is het nog ver?” “Mozes, weet jij eigenlijk wel de weg?”

“Mozes, wie heeft jou eigenlijk als voorganger aangesteld?” En dan is het eindelijk zover, staan ze aan de grens, ligt het land van belofte voor hen open. En hij, Mozes, mag de berg beklimmen om het land in al zijn contouren even te zien, van de Negev tot aan de Grote Rivier. En dan staat er in Deuteronomium 34: ‘Toen stierf Mozes, de dienaar van de Eeuwige’. Gerard Reve vroeg het zich al af: Dat koninkrijk van U, wordt dat nog wat? Wordt het nog wat met dat koninkrijk nu de schepping in nood is, de opwarming van de aarde, oceanen bedorven door enorme massa’s drijvend plastic. Wordt het nog wat met dat koninkrijk in een wereld die oor-

log na oorlog kent: Irak, Afghanistan, Syrië, Mali. Wordt het nog wat met dat koninkrijk in een mensenleven dat getekend is door verlies van gezondheid, verlies van werk, verlies van een geliefde, en ooit, eens, verlies van je eigen bestaan? Wordt het nog wat? ‘Verhaal halen’ in de Johanneskerk aan de Moezeldreef op 17 november begint om 10.30 uur. Na afloop is er napraten met koffie.

* *Mozes op de berg Nebo (schilderij van Lesser Ury 1861-1931).*

BEELDENEXPOSITIE IN DOMKERK

Manshoge engelen

Conny van Lier

kerkelijk-cultureel werk Domkerk

Menshoge engelen, door Ela Venbroek-Franczyk liefdevol gehouwen uit ruw gekloofde boomstammen, vormen in november en december het decor voor de wintermaanden in de monumentale Domkerk.

Ela Venbroek-Franczyk deed de inspiratie voor haar grote en kleine engelen op tijdens haar zoektocht naar de kern van de eenvoud die haar jeugd en opleiding in Polen karakteriseerde. In het gekloofde hout vond zij voor het eerst in haar loopbaan de ware aard van de tijd terug. De jaarringen symboliseren voor haar het machtige maar langzame verglijden van de jaren.

Verhalen

Elke engel die zij maakt of liever laat maken door haar ogen heeft een individueel karakter, een eigen naam en vooral een eigen verhaal. Die verhalen zijn in de Domkerk te lezen. Zij laat het ruwe hout voor zichzelf spreken en weet met een enkele toevoeging en een voorzichtige bewerking haar beeldhouwwerk tot leven te wekken.

Ela Venbroek-Franczyk kwam 34 jaar geleden naar Nederland en bouwde hier een bloeiend bestaan op als kunstenares, restauratrice en beeldhouwster. Voor diverse musea, gemeentelijke instanties en individuele opdrachtgevers vervaardigt en herstelt zij kunstwerken, schilderijen, familiewapens, snijramen en ornamenten. Met de Engelen tentoonstelling vierde Ela Venbroek-Franczyk haar dertig jarig werkzaam zijn als kunstenares, restauratrice en beeldhouwster voor opdrachtgevers en musea in binnen- en buitenland. In totaal staan en hangen er deze winter van 14 november tot 7 januari in de Domkerk enkele tientallen engelen. De Engelen in de Domkerk zijn dagelijks te bezoeken, door de weeks van 11.00 tot 16.00 uur, op zaterdag van 11.00 tot 15.30 uur en op zondag van 14.00 tot 16.00 uur.

Inleiding Engelen in bijbelse beelden

Dinsdag 10 december houdt ds Netty de Jong-Dorland een inleiding over Engelen in Bijbelse beelden. Daarover in de volgende Kerk in de Stad meer. Opgave bij predikant@domkerk.nl of telefonisch: 2400 660.

LEVENDIG JACOBIDEBAT OVER MIDDEN-OOSTEN

‘Eerst komt vrijheid, dan democratie’

Hester van de Kaa

Eerst komt vrijheid, dan democratie. Daarover waren Ronny Naftaniël (oud-directeur CIDI), Youssef Azghari (docent Communicatie, Cultuur en Ethiek aan Avans Hogeschool) en Gert-Jan Segers (Tweede Kamerlid ChristenUnie) het eens.

Tijdens het Jacobidebat met de titel ‘Democratie van de sterkste’, gingen zij woensdagavond 30 oktober het gesprek aan met elkaar en de zaal. Het leidde tot een levendige discussie over Syrië, Egypte, Israël en Palestina, mensenrechten, vrijheid, islam, welvaart, democratie, radicalisme, christenen en de Arabische Lente die het Westen niet bracht wat het ervan gehoopt had.

* Levendig debat over democratie in de Jacobikerk (foto Gijsbert Westland).

Anne-Marie Rutgers

Al tientallen jaren krijgen tienduizenden toeristen het verhaal te horen en klikken de camera's in de zinderende hitte van de woestijn van Judea, vlak aan de oevers van de laagste plek ter wereld, de Dode Zee. Het is het verhaal van een van de grootste archeologische vondsten van deze eeuw, het verhaal van Mohammed ed-Dieb. Bij toeval ontdekte hij in een afgelegen grot enkele kruiken met leren rollen. Het bleken geschriften te zijn, die tweeduizend jaar in de grotten van Qumran verbor-

gen waren gebleven. De teksten op deze inmiddels wereldberoemde rollen geven ons onschatbare informatie over de geschiedenis en de cultuur uit de periode waarin belangrijke kenmerken van het Jodendom en het christendom gevormd werden. Op dinsdag 19 november horen we tijdens een leerhuisavond meer over deze vondsten bij de

Dode Zee, over de betekenis van de leren rollen, de manuscripten die ze bevatten én de betekenis van de rollen voor de bijbelwetenschap.

Zaterdag 23 november bezoeken we het Drents Museum te Assen waar enkele van de oude manuscripten tentoongesteld worden. Ook worden er objecten

getoond uit het oude Judea, uit de nederzetting van Qumran en uit Jeruzalem.

Het leerhuis in de Marcuskerk op dinsdag 19 november begint om 20.00 uur. De dagtocht naar de tentoonstelling in Assen is op zaterdag 23 november. Gezamenlijk vertrek na overleg. Informatie en opgave: ds Hans Koops, predikant@marcuskerk.nl.

Leerhuis en tentoonstelling over Dode Zeerollen

kerk in de stad

IS EEN UITGAVE VAN DE
PROTESTANTSE GEMEENTE
UTRECHT EN VERSCHIJNT
ALS REGEL EENS IN DE
VEERTIEN DAGEN

REDACTIE

Elly Bakker, Sietske Gerritsen,
Arie Moolenaar, Frans Rozemond
(DMO), Daan van der Waals en
een vacature

HOOFDREDACTEUR

Peter van der Ros

REDACTIEADRES

Eykmanlaan 433,
3571 JR Utrecht
telefoon 2737 542
fax 271 2888
email: kerkindestad@protestant-
utrecht.nl

Kopij kerkdiensten mailen naar:
preekrooster@protestant-utrecht.nl

WIJKCORRESPONDENTEN

Citypastoraat Domkerk:
Bram Schriever
Eglise Wallonne (Pieterskerk):
Grietje Hofman
EUG Oekumenische
Studentengemeente (Janskerk):
Rik Boonstra
Jacobikerk: Hester van de Kaa
Marcus-Wilhelminawijk:
Anne-Marie Rutgers
Nicolaikerk: Steven Slappendel
Nieuwe Kerk: Annemiek
Schuitemaker-Blijdorp
Johannescentrumgemeente:
Anneke de Klerk
Pniëlkerk-Triumfatorkerk:
Henno Willering
Tuindorperkerk: Jan Verkerk
Zuilen: (Oranjekapel) Annemieke
Schuur(Bethelkerk) Tineke Zijlstra.

SLUITINGSTIJD

Tien dagen voor verschijning,
berichten negen dagen voor
verschijning 10.00 uur.

ADMINISTRATIE

Eykmanlaan 433,
3571 JR Utrecht
telefoon 2737 542
abonnement@protestant-utrecht.nl.
Voor een abonnement op Kerk in
de Stad vragen wij per adres een
bijdrage van 30 euro per jaar in de
productie- en verzendkosten. Elk jaar
ontvangt u in april een acceptgiro om
de betaling te voldoen.

ADVERTENTIES

Eykmanlaan 433,
3571 JR Utrecht
telefoon 2737 542
Tarief op aanvraag, sluitingstijd tien
dagen voor verschijning.
Aanleveren van advertenties:
advertenties@protestant-utrecht.nl.

BANKRELATIE

Kerk in de Stad te Utrecht
ING 766042.

GRAFISCHE VERZORGING

theologische uitgeverij Narratio®,
Gorinchem
www.narratio.nl